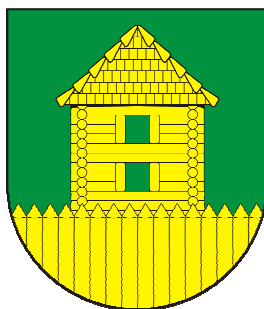

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

*miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego
w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno*

Wykonawca:

WRÓBLEWSKI MICHAŁ DORADZTWO

ul. Piastowska 46

23-204 Kraśnik

Autor opracowania:

mgr Michał Pyra

Michał Pyra

Grodziczno – 2022

Spis treści:

1. WSTĘP	4
1.1. Podstawa prawna.....	4
1.2. Przedmiot opracowania	4
1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami.....	6
1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy	7
2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
2.1. Główne cele projektowanego dokumentu	7
2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami.....	8
2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu.....	8
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	10
4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO ...	11
5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	11
5.1. Istniejący stan środowiska	11
5.1.1. Położenie.....	11
5.1.2. Powierzchnia ziemi	12
5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne	13
5.1.4. Gleby	13
5.1.5. Wody.....	14
5.1.6. Atmosfera i klimat.....	18
5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna	19
5.1.8. Krajobraz	24
5.1.9. Zabytki i dobra materialne	25
5.1.10. Obecne użytkowanie terenu	26
5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	26
6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM.....	26
7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY	27

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU.....	28
9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA	30
9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.....	34
9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną.....	40
9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi.....	41
9.4. Oddziaływanie na wody	43
9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat	44
9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne	46
9.7. Oddziaływanie na krajobraz.....	46
9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne.....	47
9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego.....	48
10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU.....	48
11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	49
12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	50
13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW	53

1. WSTĘP

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji ustaleń projektowanego dokumentu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podejmowanych w zmieniającym dokumencie.

Ileokroć w niniejszym dokumencie jest mowa o *Planie*, rozumie się przez to projekt „miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno” i analogicznie przez określenie *Prognoza* rozumie się „Prognozę oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno”.

1.1. Podstawa prawna

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Planu* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,

a także ustanowione na szczeblu międzynarodowym:

- Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska, tzw. Dyrektywa SEA,
- Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska i uchylająca dyrektywę Rady 90/313/EWG,
- Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywę Rady 85/337/EWG i 96/61/WE,

oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych, które zostały wyszczególnione w rozdziale „13. Wykaz wykorzystanych materiałów”.

1.2. Przedmiot opracowania

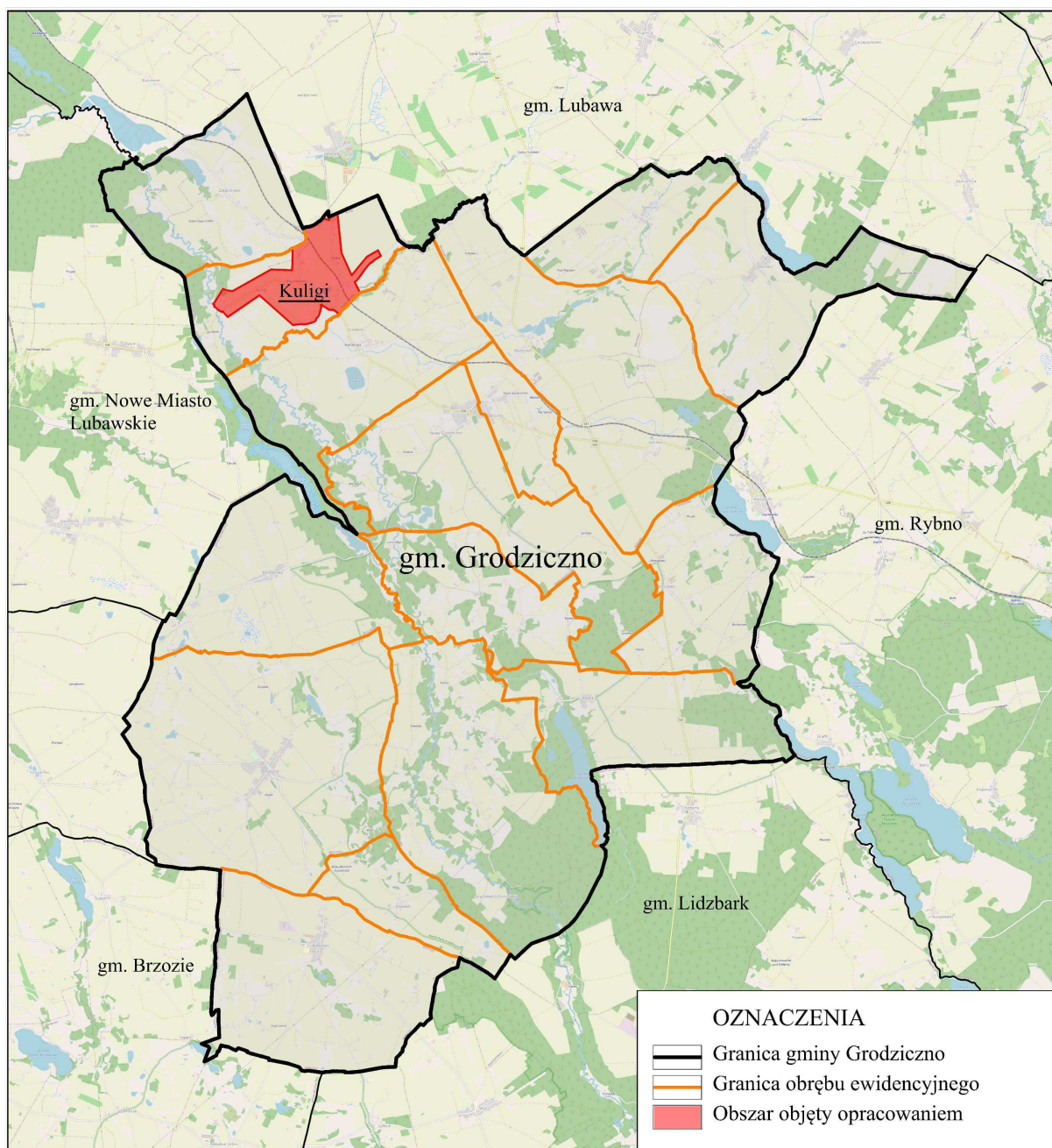
Przedmiotem oceny zawartej w niniejszej *Prognozie* są ustalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno.

Przedmiot zmiany *Planu* określa Uchwała Nr XVIII/119/2020 Rady Gminy Grodziczno z dnia 8 lipca 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno.

Gmina Grodziczno położona jest w południowo - zachodniej części województwa warmińsko – mazurskiego, we wschodniej części powiatu nowomiejskiego. Graniczy z gminami: Lubawa, Nowe Miasto, Rybno, Lidzbark, Kurzętnik oraz Brzozie. Gmina Grodziczno dzieli się na

17 sołectw: Boleszyn, Grodziczno, Katlewo, Kowaliki, Kuligi, Linowiec, Lorki, Montowo, Mroczenko, Mroczo, Nowe Grodziczno, Ostaszewo, Rynek, Świniarc, Trzcin, Zajączkowo oraz Zwiniarz. Na jej terenie mieszka 6 247 osób.

Obszar objęty opracowaniem stanowi fragment obrębu geodezyjnego Kuligi o powierzchni ok. 257,07 ha, położonego w północno – zachodniej części gminy Grodziczno. Na tym terenie występują głównie tereny rolne, łąki i pastwiska, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Przez miejscowość przebiega droga wojewódzka nr 538 oraz linia kolejowa.

Rysunek 1. Położenie obszaru objętego opracowaniem na tle gminy

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGIK

1.3. Główne cele prognozy, zakres prognozy i jej powiązania z innymi dokumentami

Główne cele prognozy

Głównym celem Prognozy jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Planu*. Plan miejscowy nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania. Brak jest pewności, że *Plan* zostanie zrealizowany we wszystkich możliwych aspektach, niemniej należy przyjąć, że tak się stanie. W związku z tym podstawowym założeniem metodycznym jest przyjęcie, że na całym obszarze powstanie zagospodarowanie w wielkości i skali największej, jaką dopuszczają ustalenia dokumentu.

Celem prognozy jest poszukiwanie i wskazanie możliwości rozwiązań planistycznych najkorzystniejszych dla środowiska i zdrowia ludzi, poprzez:

- identyfikację i ocenę najbardziej prawdopodobnych wpływów na komponenty środowiska określonego obszaru, jakie może wywołać realizacja dyspozycji przestrzennych zawartych w ustaleniach projektu *Planu*,
- dyskusję i współpracę autora prognozy z autorem projektu *Planu* celem eliminacji rozwiązań i ustaleń niemożliwych do przyjęcia ze względu na ewentualne negatywne skutki dla środowiska lub zagrożenie dla zdrowia mieszkańców,
- poinformowanie podmiotów tj. wnioskodawców, społeczność lokalną i organ samorządu o skutkach wpływu ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Zakres prognozy

Niniejsza Prognoza spełnia wymagania ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w *Prognozie* został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Olsztynie (pismo znak W00Ś.411.115.2020.AD z dnia 29 września 2020 r.) i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Nowym Mieście Lubawskim (pismo znak ZNS.4082.36.2020 z dnia 29 września 2020 r.). Zakres został dostosowany do skali zmian *Planu* oraz stopnia szczegółowości i precyzji jego ustaleń. *Prognoza* poddaje ocenie przewidywane skutki oddziaływań w kontekście ich potencjalnych – korzystnych i niekorzystnych – wpływów na elementy środowiska i warunki życia ludzi. Zasięg terytorialny opracowania obejmuje fragment obrębu geodezyjnego Kuligi, który został przedstawiony na rysunku 1.

Powiązania prognozy z innymi dokumentami

Przy sporządzeniu niniejszego opracowania wykorzystano w szczególności:

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno – projekt 2022,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno, M. Pyra, Grodziczno 2022,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grodziczno, uchwalone Uchwałą nr XIII/99/2011 Rady Gminy Grodziczno z dnia 10 listopada 2011 r.,

- Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Boleszyn, gmina Grodziczno, M. Pyra, Grodziczno 2020,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjęty uchwałą Nr VII/164/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2015 roku,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000,

oraz materiały pomocnicze i uzupełniające wyszczególnione w rozdziale 13. *Wykaz wykorzystanych materiałów.*

1.4. Metody stosowane przy sporządzaniu prognozy

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych. Prace nad opracowaniem niniejszego dokumentu obejmowały dwa zasadnicze etapy: terenowy i kameralny. Podczas wizji terenu oceniony został stan zagospodarowania terenu oraz stopień jego zachowania lub degradacji. Następnie przystąpiono do prac kameralnych, polegający na porównaniu wyników uzyskanych w terenie z istniejącą dokumentacją. W ten sposób sporządzona została kompleksowa ocena sposobów użytkowania poszczególnych terenów, aktualnego stanu środowiska oraz jego podatności na degradację. W kolejnym etapie stosując metodę analogii środowiskowej, odniesiono się do projektu *Planu*, a zwłaszcza przeznaczenia terenów, w kontekście ich położenia w stosunku do terenów prawnie chronionych, potencjalnych zagrożeń dla tych terenów i środowiska, terenów bezpośrednio objętych zmianą i przyjętych założeń ochrony środowiska.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań, bezpośrednich, pośrednich i wtórnych, skumulowanych, krótko-, średnio- i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Podstawowym materiałem do sporządzenia prognozy jest projekt miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno – projekt 2022 oraz pozostałe materiały wymienione w rozdziale 13.

Należy podkreślić, że plan miejscowy nie określa konkretnych ram czasowych ani rozwiązań technologicznych związanych z realizacją jego założeń, w związku z tym niniejsza Prognoza ma charakter jakościowy a nie ilościowy.

2. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

2.1. Główne cele projektowanego dokumentu

Nadrzędnym celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy. Ustalenia planu miejscowego regulują działania inwestycyjne na

obszarze nim objętym. Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz obowiązki wynikające z nadrzędnych aktów prawnych plan miejscowy określa zasady wzajemnych powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

Plan ustala zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego poprzez określenie zasad kształtowania zabudowy oraz wskazanie i uregulowanie stanu przestrzeni publicznych. Uwzględnia i sankcjonuje istniejące zagospodarowanie terenu i jednocześnie wyznacza kierunki zmian. Zapisy *Planu* mają na celu zabezpieczenie interesów publicznych i ochronę środowiska naturalnego, jednocześnie pozwalają na ekonomiczne wykorzystanie przestrzeni i rozwój społeczno – gospodarczy.

Celem opracowania *Planu* jest zmiana przeznaczenia części terenów i ustalenie nowych zasad zabudowy i zagospodarowania.

2.2. Powiązania projektu z innymi dokumentami

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno sporządzony został w powiązaniu z poniższymi dokumentami:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grodziczno, uchwalone Uchwałą nr XIII/99/2011 Rady Gminy Grodziczno z dnia 10 listopada 2011 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno, M. Pyra, Grodziczno 2022,
- Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Grodziczno na lata 2015-2025, stanowiąca załącznik nr 2 do Uchwały Nr XIX/127/2016 Rady Gminy Grodziczno z dnia 20 maja 2016 r.,
- Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjęty uchwałą Nr VII/164/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2015 roku,
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły stanowiący załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły,
- Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.

2.3. Informacje o zawartości projektowanego dokumentu

W projekcie *Planu* określono:

- 1) linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu lub różnych zasadach zagospodarowania;
- 2) przeznaczenie terenu funkcjonalnego oznaczone symbolem literowym i numerem porządkowym:
  - 1MN, 2MN, 3MN, 4MN, 5MN, 6MN, 7MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
  - 1MNU, 2MNU, 3MNU, 4MNU, 5MNU – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i/lub usługowej,

- 1Up – tereny usług publicznych,
  - 1RM, 2RM, 3RM, 4RM, 5RM, 6RM, 7RM, 8RM, 9RM, 10RM, 11RM, 12RM, 13RM, 14RM, 15RM, 16RM, 17RM, 18RM – tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodniczych,
  - 1R, 2R, 3R, 4R, 5R, 6R, 7R, 8R, 9R, 10R, 11R, 12R, 13R, 14R, 15R – tereny rolnicze,
  - 1ZŁ, 2ZŁ, 3ZŁ, 4ZŁ, 5ZŁ, 6ZŁ, 7ZŁ, 8ZŁ, 9ZŁ – tereny łąk,
  - 1ZL, 2ZL, 3ZL – tereny lasów,
  - 1WS, 2WS, 3WS, 4WS, 5WS – tereny wód powierzchniowych,
  - 1KDG – tereny drogi publicznej głównej wojewódzkiej Nr 538,
  - 1KDL – tereny dróg publicznych lokalnych,
  - 1KDD, 2KDD, 3KDD, 4KDD, 5KDD – tereny dróg publicznych dojazdowych,
  - 1KDW – tereny dróg wewnętrznych,
  - 1KXL, 2KXL, 3KXL, 4KXL, 5KXL – tereny ciągów pieszo – jezdnych;
  - 1KK, 2KK – tereny kolejowe;
- 3) zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
  - 4) zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu;
  - 5) zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej;
  - 6) wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych;
  - 7) zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy jako wskaźnik powierzchni całkowitej zabudowy w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej w odniesieniu do powierzchni działki budowlanej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania w tym miejsca przeznaczone na parkowanie pojazdów zaopatrzone w kartę parkingową i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów;
  - 8) zagospodarowania terenów lub obiektów podlegających ochronie, ustalonych na podstawie odrębnych przepisów, w tym terenów górniczych, a także obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszarów osuwania się mas ziemnych, krajobrazów priorytetowych określonych w audycie krajobrazowym oraz w planach zagospodarowania przestrzennego województwa;
  - 9) szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości objętych planem miejscowym;
  - 10) szczególne warunki zagospodarowania terenów oraz ograniczenia w ich użytkowaniu, w tym zakaz zabudowy;
  - 11) zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej;
  - 12) sposób i termin tymczasowego zagospodarowania, urządzania i użytkowania terenów;
  - 13) stawki procentowe, na podstawie których ustala się opłatę, o której mowa w art. 36 ust. 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

W granicach obszaru objętego planem miejscowym nie występują tereny górnicze, obszary szczególnego zagrożenia powodzią, obszary osuwania się mas ziemnych i krajobrazy priorytetowe określone w audytach krajobrazowych i planie zagospodarowania przestrzennego województwa. W planie nie wyznaczono granic i obszarów wymagających scaleń i podziałów nieruchomości

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Zgodnie z art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym organ sporządzający miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym (w tym skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu).

Do metod analizy skutków realizacji postanowień *Planu* możliwych do wykorzystania należą:

- a) analiza struktury wydatków na inwestycje w gminie według źródła ich finansowania na inwestycje komunalne i inwestycje związane z ochroną środowiska,
- b) ocena oddziaływania na środowisko przewidywanych w ustaleniach planu miejscowego działań,
- c) analiza i ocena stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska, a także innych dostępnych wyników pomiarów i obserwacji, np.:
  - ocenie jakości powietrza i stanu sanitarnego,
  - ocenie jakości wód podziemnych,
  - ocena jakości gleb,
  - ocenie warunków i jakości klimatu akustycznego,
  - ocenie gospodarki odpadami,

wykonywane raz w roku.

Monitorowanie i ocena realizacji planowanej zabudowy wymaga określenia podstawowych grup wskaźników. Mogą być one sporządzane w kategoriach dotyczących presji na środowisko, emisji i imisji do powietrza, ładów przestrzennych. Proponuje się następujące grupy wskaźników służących analizie jakości środowiska:

- jakość wody w sieci wodociągowej (klasa),
- jakość wód powierzchniowych i podziemnych,
- ilość ścieków odprowadzanych z analizowanego obszaru,
- jakość gleb,
- jakość (zanieczyszczenie) powietrza,
- udział instalacji ogrzewanych w oparciu o paliwa ekologiczne lub odnawialne źródła energii w ogólnym wytwarzaniu energii (%),
- gospodarowanie odpadami - poziom odzysku odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do całkowitej ilości tych odpadów zawartych w odpadach komunalnych (%),
- udział poszczególnych form użytkowania gruntu w stosunku do całkowitej powierzchni analizowanego obszaru (%),

- jakości powierzchni biologicznej – m.in. liczba nasadzeń drzew na analizowanym terenie (szt.), liczby wyciętych/posadzonych drzew, powierzchni wyciętych/posadzonych krzewów,
- jakość klimatu akustycznego (dB).

Zgodnie z art. 25 ustawy Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., w celu uniknięcia powielania monitorowania w myśl zasady Dyrektywy 2001/42/WE w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko wpływ ustaleń tego projektu na środowisko przyrodnicze w zakresie jakości poszczególnych elementów przyrodniczych i komponentów środowiska, dotrzymywaniu standardów jego jakości, występowania obszarów przekroczeń, występujących zmian jakości elementów przyrodniczych i przyczynach tych zmian kontrolowane są w ramach systemu Państwowego Monitoringu Środowiska. Wyniki prowadzonego monitoringu prezentowane są corocznie w Raportach o stanie środowiska województwa, wydawanych w formie ogólnodostępnej publikacji.

Istnieje szereg instytucji, które zajmują się badaniem poszczególnych elementów środowiska oraz zmian w nim zachodzących. Są to m.in.: zarząd dróg, starostwo powiatowe, Lasy Państwowe, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska, Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej i inne.

Źródłami danych mogą też być: Wojewódzka Baza Danych (prowadzona przez Marszałka Województwa), źródła administracyjne wynikające z obowiązków sprawozdawczych lub zapisów ustawowych (decyzje, zezwolenia, pozwolenia), badania statystyczne Głównego Urzędu Statystycznego.

Szczegółowy zakres obowiązków i problematyka badań zostanie określona na etapie wydawania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla realizacji poszczególnych przedsięwzięć.

4. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Ze względu na położenie geograficzne gmina Grodziczno (leży w odległości około 125 km od granicy państwa), szereg zasad z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego. wprowadzonych w dokumentach planistycznych oraz zasięg oddziaływań projektowanych zmian w istniejącym zagospodarowaniu, nie przewiduje się aby realizacja zapisów analizowanego *Planu* mogła spowodować transgraniczne oddziaływania na środowisko.

5. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA ORAZ POTENCJALNE ZMIANY TEGO STANU W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

5.1. Istniejący stan środowiska

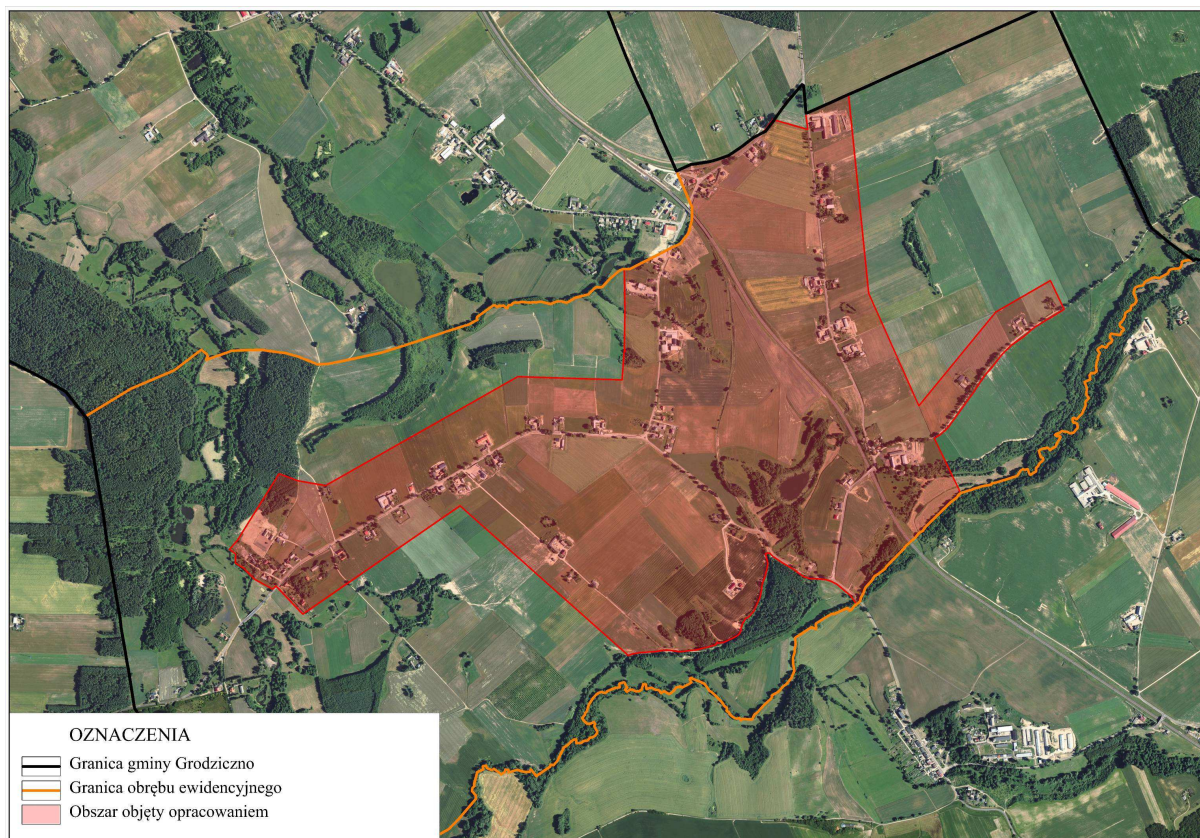
5.1.1. Położenie

Gmina Grodziczno położona jest w południowo - zachodniej części województwa warmińsko - mazurskiego, we wschodniej części powiatu nowomiejskiego. Graniczy z gminami: Lubawa, Nowe Miasto, Rybno, Lidzbark, Kurzętnik oraz Brzozie. Gmina Grodziczno dzieli się na 17 sołectw: Boleszyn, Grodziczno, Katlewo, Kowaliki, Kuligi, Linowiec, Lorki, Montowo, Mroczenko, Mroczo, Nowe Grodziczno, Ostaszewo, Rynek, Świniarc, Trzcina, Zajęczkowo oraz Zwiniarz.

Na jej terenie mieszka 6 247 osób. Gmina obejmuje 15,427 ha, w tym użytki rolne stanowią 11 848 ha, z czego na grunty orne przypada 10 399 ha, a na trwałe użytki zielone 1 421 ha, grunty pod lasami i zadrzewieniami 2 443 ha, grunty pod wodami 207 ha, użytki kopalne - 4 ha, tereny komunikacyjne 424 ha, tereny osiedlowe - 226 ha, nieużytki - 275 ha. Wiodącą funkcją

gminy jest funkcja rolna a uzupełniającą obsługa ruchu turystyczno - wypoczynkowego. Gmina Grodziczno wraz jedenastoma innymi gminami byłego województwa toruńskiego należy do „Zielonych Płuc Polski”, ww. tereny charakteryzują się bardzo wysokimi walorami przyrodniczymi oraz krajobrazowymi, co sprzyja turystyce.

Obszar objęty opracowaniem stanowi fragment obrębu geodezyjnego Kuligi o powierzchni ok. 257,07 ha, położonego w północno – zachodniej części gminy Grodziczno. Na tym terenie występują głównie tereny rolne, łąki i pastwiska, zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna i zagrodowa. Przez miejscowość przebiega droga wojewódzka nr 538 oraz linia kolejowa.

Rysunek 2. Ortofotomapa obszaru objętego opracowaniem

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych CODGIK

5.1.2. Powierzchnia ziemi

Obszar objęty opracowaniem i większość gminy Grodziczno położone są w obrębie jednostki fizyczno – geograficznej zwanej Garbem Lubawskim (315.15), będącym częścią makroregionu Pojezierza Chełmińsko – Dobrzyńskiego (315.1). Jest to mezoregion, wyniesiony w stosunku do regionów go otaczających. Rzeźba terenu została ukształtowana w czasie ostatniego zlodowacenia, a następnie zmodyfikowana przez procesy zachodzące w holocenie. Jednostką geomorfologiczną dominującą przestrzennie jest wysoczyzna morenowa, w przewadze o rzeźbie falistej. Powierzchnia jej góruje nad sąsiednimi terenami. Wysoczyznę budują utwory zwałowe osadzone w fazie dobrzyńsko-poznańskiej zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego). Utwory te reprezentowane są na ogół przez glinę zwałową. Lokalnie występują też piaski, żwiry i głazy lodowcowe moren czołowych.

Obszar gminy przecina dolina rzeki Wel, przebiegająca z południowego-wschodu na północny-zachód. Dolina, będąca rynną subglacialną, jest dość głęboko wcięta w wysoczyznę (na około 30 m). Jej szerokość wynosi przeważnie 300-400 m. Znacznie węższa jest w południowej części gminy. Natomiast w szerokim pasie towarzyszy jej obszar o bardzo dynamicznej rzeźbie. Strefa krawędziowa doliny podlega procesom intensywnej erozji, w tym erozji wąwozowej. Dno doliny w południowej części gminy znajduje się na wysokości około 115-110 m n.p.m., w części środkowej – na wysokości około 100 m n.p.m., a w części północnej – na wysokości około 95 m n.p.m. Utwory trzeciorzędowe dla terenu objętego opracowaniem występują w postaci ilów, mułków, piasków pylastych i drobnoziarnistych, drobnych żwirów.

5.1.3. Budowa geologiczna i surowce mineralne

Wysoczyznę budują utwory zwałowe osadzone w fazie dobrzyńsko-poznańskiej zlodowacenia północnopolskiego (bałtyckiego). Utwory te reprezentowane są na ogół przez glinę zwałową. Lokalnie występują też piaski, żwiry i głazy lodowcowe moren czołowych. Utwory trzeciorzędowe dla terenu objętego opracowaniem występują w postaci ilów, mułków, piasków pylastych i drobnoziarnistych, drobnych żwirów.

Zgodnie ze szczegółową mapą geologiczną na terenie objętym opracowaniem występują:

- mułki, piaski i żwiry kemów,
- piaski humusowe i namuły den dolinnych oraz zagłębień okresowo przepływowych na piaskach i glinach deluwialnych,
- torfy,
- orfy na gytiach,
- piaski i gliny deluwialne,
- piaski i gliny deluwialne na glinach zwałowych,
- piaski i żwiry wodnolodowcowe,
- piaski, żwiry i głazy lodowcowe z wkładkami glin zwałowych w spływach na glinach zwałowych.

W granicach opracowania nie występują złoża surowców mineralnych.

5.1.4. Gleby

Na terenie gminy występują następujące typy gleb: gleby brunatne, bielcowe, czarne ziemie (zdegradowane), glejowe oraz gleby organiczne.

Średni punktowy wskaźnik jakości i rolniczej przydatności gleb w gminie wynosi ok. 43,7 i jest niższy od średniej wojewódzkiej wynoszącej 59,1. Wartość punktową przestrzeni produkcyjnej określa się na poziomie 55-60 punktu podczas gdy średnia wojewódzka kształtuje się na poziomie 65,5 punktu.

W klasyfikacji bonitacyjnej nie występują grunty orne zaliczane do klas I i II, w klasie III jest ok. 4% gruntów ornych. Grunty rolne III klasy podlegają szczególnej prawnej ochronie z mocy ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych. Zmiana ich użytkowania wymaga odpowiedniej zgody.

Największe znaczenie dla produkcji rolniczej mają grunty orne klasy IV, które zajmują ok. 55% gruntów ornych. Grunty rolne tej klasy są również chronione, a zmiana użytkowania

w areale powyżej 1 ha wymaga zgody Wojewody. Grunty zaliczane do V klasy stanowią 28% gruntów ornych. Grunty VI klasy bonitacyjnej stanowią ok. 11% gruntów ornych gminy. Grunty orne IV - VI klasy występują płatami na terenie całej gminy.

Z mocy ustawy ochronie podlegają również gleby pochodzenia organicznego, mające na terenie gminy duży udział wśród trwałych użytków zielonych. Występują głównie w dolinie rzeki Wel.

Na terenach rolnych silnie skonfigurowanych występuje zagrożenie erozją wodną. Dotyczy to gruntów w rejonie Lorek i Trzcina oraz strefy krawędziowej doliny rzeki Wel w rejonie Kowalik i Mroczna. Grunty te wymagają zabiegów przeciwerozrywnych, w tym ograniczania upraw płużnych. Występują też tereny z zagrożeniem osuwiskowym (rejon Linowca, na północ od Grodziczna i na wschód od Mroczna). Na tych terenach powinno się unikać zabudowy. Najbardziej sprzyjająca stabilizacji zboczy jest trwała roślinność głęboko się ukorzeniająca.

Zgodnie z mapą glebowo - rolniczą w skali 1:100 000, w granicach opracowania występują gleby należące do kompleksu: pszennego wadliwego, żytniego bardzo dobrego, żytniego słabego, użytki zielone średnie. Pod względem typologicznym dominują gleby płowe, gleby brunatne właściwe, gleby torfowe i murszowo - torfowe, gleby murszowo - mineralne i murszowate, czarne ziemie, gleby piaskowe różnych typów genetycznych (bielicowe, rdzawe, brunatne kwaśne). Rodzaje i gatunki gleb: piaski słabogliniaste, piaski gliniaste mocne, gliny lekkie.

5.1.5. Wody

Wody powierzchniowe

Pod względem hydrograficznym gmina Grodziczno leży w zlewni rzeki Wel, lewobrzeżnego dopływu Drwęcy. Rzeka ta bierze początek w pobliżu Jeziora Wielka Dąbrowa, na wysokości 231m n.p.m. Powierzchnia zlewni wynosi 799,1km² a długość rzeki 95,8km (W. Mrózek, 1984). Na terenie gminy rzeka Wel płynie na odcinku 11,9 km z południowego - wschodu na północny - zachód. Jest to typowa rzeka pojezierna, przepływająca przez liczne jeziora i odwadniająca obszary polodowcowe. Na terenie gminy, Wel płynie w większości spokojnie, w stosunkowo szerokiej dolinie (miejscami nawet do 1 km), ograniczonej wysokimi zboczami wysoczyzny. Szerokość koryta cieku wynosi 8 - 10 m, średnia głębokość 0,8 - 1,0 m, przepływ średni roczny 5,48m³/s (profil - Kuligi). Spadek rzeki jest zmienny, średnio wynosi 1,24‰, natomiast miejscami, na odcinkach przełomowych (m.in. w rezerwacie „Piekiełko”), dochodzi do 4,1‰. Rzeka nabiera wtedy cech potoku górskiego. 4‰, Wel przyjmuje wody licznych dopływów i rowów melioracyjnych, a także ma połączenie z jeziorami - Kiełpińskim i Tylickim.

Największym dopływem Welu jest Wulka (inaczej Prątniczka), o powierzchni zlewni 332,6 km² i długości 29,3 km. Inne ważniejsze dopływy to dopływ bez nazwy z Jez. Kiełpińskiego oraz Katlewka i Bałwanka. Ta ostatnia, z pierwotnego rowu melioracyjnego odprowadzającego wody gruntowe z okolic kopalni kredy jeziornej „Wenecja” po jego pogłębieniu i przedłużeniu przeobraziła się w główne koryto rzeki Wel, tocząc obecnie swe wody przez jezioro Fabryczne.

Na terenie gminy Grodziczno występują też liczne jeziora. Do największych należą: Kiełpińskie, Jakubkowskie, Linowiec, Katlewskie, Kulickie. Ponadto jest tu jeszcze 17 innych zbiorników (oczek), których powierzchnia jest większa od 1 ha. Największe na terenie gminy Grodziczno - Jezioro Kiełpińskie jest typowym jeziorem rynnowym, charakteryzującym się wąskim i długim kształtem, stosunkowo dużą głębokością, wąską strefą litoralu i wysokimi brzegami. Powierzchnia Jeziora Kiełpińskiego wynosi 68 ha, długość 2700 m, szerokość 510 m i głębokość maksymalnie 12,9 m.

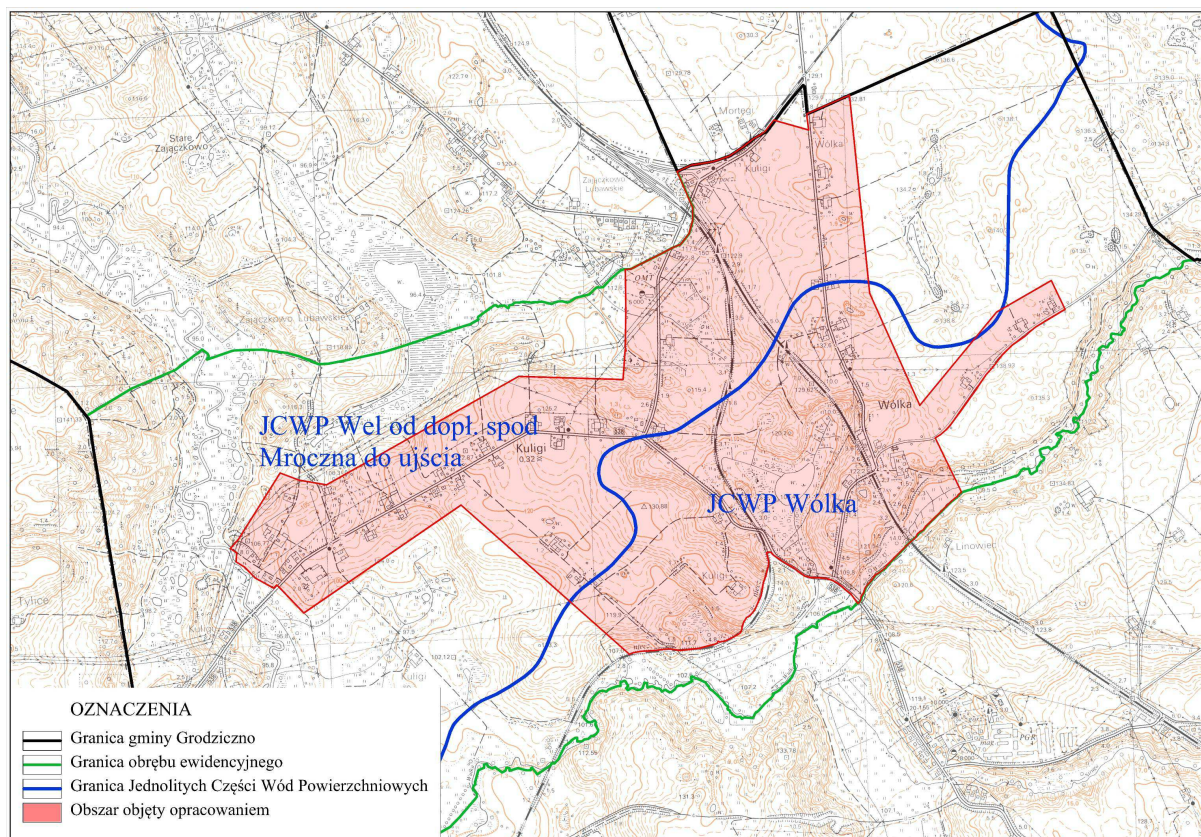
W granicach opracowania znajduje się śródpolny zbiornik wodny oraz rowy melioracyjne.

W granicach opracowania nie występuje ryzyko powodzi.

Zgodnie z „Planem gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” gmina Grodziczno położona jest w obrębie kilku jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), są to:

- a) Dopł. spod Mroczna (PLRW20001728669),
- b) Dopływ z jez. Kiełpińskiego (PLRW20001728672),
- c) Wólka (PLRW20001728689),
- d) Groblica (PLRW20001728712),
- e) Sugajnica z jez. Janówko (PLRW2000172872),
- f) Kotlewska Struga z jez. Hartowieckim (PLRW200018286769),
- g) Wel od dopł. z Miłostajek do dopł. spod Mroczna (PLRW20001928659),
- h) Wel od dopł. spod Mroczna do ujścia (PLRW2000202869),
- i) Wel do wypływu z jez. Grądy (PLRW20002528653).

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w granicach JCWP Wel od dopł. spod Mroczna do ujścia (PLRW2000202869) – północno – zachodnia część analizowanego obszaru oraz JCWP Wólka (PLRW20001728689) – południowo – wschodnia część analizowanego obszaru.

Rysunek 3. Obszar objęty opracowaniem na tle Jednolitych Części Wód Powierzchniowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://www.smorp.pl/imap>

Dla JCWP Wel od dopł. spod Mrocza do ujścia (PLRW2000202869), określono następujące parametry:

- JCWP jest monitorowana – tak,
- status JCWP – silnie zmieniona część wód,
- aktualny stan lub potencjał JCWP – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – zagrożona,
- JCWP znajduje się w wykazie obszarów chronionych – tak,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciek istotnego - Wel od ujścia do dopływu spod Mrocza, dobry stan chemiczny,
- odstępstwo – tak,
- typ odstępstwa: przedłużenie terminu osiągnięcia celu: brak możliwości technicznych,
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2027,
- uzasadnienie odstępstwa: brak możliwości technicznych. Wdrożenie skutecznych i efektywnych działań naprawczych wymaga szczegółowego rozpoznania wpływu zidentyfikowanej presji i możliwości jej redukcji. W bieżącym cyklu planistycznym dokonano rozpoznania potrzeb w zakresie przywrócenia ciągłości morfologicznej w kontekście dobrego stanu ekologicznego JCWP. W programie działań zaplanowano działanie „wariantowa analiza sposobu udroźnienia budowli piętrzących na rzece Wel wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej” obejmujące szczegółową analizę lokalnych uwarunkowań, mającą na celu dobór optymalnych rozwiązań technicznych. Wdrożenie konkretnych działań naprawczych będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu ww. analiz. Ponadto w programie działań zaplanowano działanie „budowa i modernizacja zespołu budowli wodnych na rzece Wel (przepławka, zastawka, przebudowa mostu)”, którego skutkiem będzie przywrócenie możliwości migracji ichtiofauny na wskazanym odcinku ciek w JCWP.

Dla JCWP Wólka (PLRW20001728689), określono następujące parametry:

- JCWP jest monitorowana – tak,
- status JCWP – naturalna,
- aktualny stan lub potencjał JCWP – zły,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona,
- JCWP znajduje się w wykazie obszarów chronionych – tak,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan ekologiczny, dobry stan chemiczny,
- odstępstwo – nie,
- typ odstępstwa: nie dotyczy,
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2015,
- uzasadnienie odstępstwa: nie dotyczy.

Wody podziemne

Podstawowym użytkowym piętrzem wodonośnym na terenie gminy jest piętro czwartorzędowe, związane z plejstocenijskimi piaskami i żwirami. Głębokość występowania warstw wodonośnych ujmowanych studniami wierconymi jest zróżnicowana. Na większości obszarów gminy zalegają one na głębokościach 30 m – 100 m. Odpływ wód podziemnych piętra czwartorzędowego jest generalnie zgodny z odpływem wód powierzchniowych i odbywa się z terenów wysoczyznowych w kierunku doliny Welu i zgodnie z przepływem Welu - w kierunku północno-zachodnim. Uzyskiwane wydajności pojedynczych otworów studziennych są największe z głębszych warstw wodonośnych, ujętych studniami w Mrocznie i Grodzicznie, gdzie przekraczają na ogół 70 m³/godz. Wydajności uzyskiwane z płycej zalegających warstw wodonośnych są mniejsze i lokalnie nie przekraczają kilkunastu m³/godz. Wody wgłębne - z warstw wodonośnych ujmowanych studniami wierconymi - są dobrej jakości (nie wymagające uzdatnienia) lub średniej jakości (wymagające prostego uzdatnienia w związku z nadmierną zawartością żelaza i manganu).

Omawiany obszar położony jest poza Głównym Zbiornikiem Wód Podziemnych.

Według Mapy Hydrogeologicznej Polski w skali 1:200000 obszar opracowania znajduje się w VI hydrogeologicznym regionie mazurskim. Według mapy wodonośność - potencjalna wydajność poziomu typowego otworu studziennego wynosi 10 – 30 m³/h. Na terenie objętym opracowaniem występują utwory powierzchniowe nieprzepuszczalne. Głębokość pierwszego użytkowego poziomu wodonośnego wynosi powyżej 100 m. Głębokość pierwszego zwierciadła wód podziemnych wynosi 5 m – 20 m. Izolacja od powierzchni jest pełna. Miąższość utworów wodonośnych wynosi 5 m – 15 m. Do wód podziemnych zaliczane są także wody gruntowe, które charakterem i głębokością występowania odzwierciedlają cechy konfiguracyjne terenu oraz budowę geologiczną jego podłoża.

Gmina Grodziczno w całości leży w zasięgu Jednolitej Części Wód Podziemnych (JCWPd) o kodzie PLGW200039.

W wydzielonych kompleksach i poziomach wodonośnych JCWPd39 można wyodrębnić dwa systemy krążenia wód podziemnych związane z regionalnymi bazami drenażu: system doliny Wisły oraz system Żuław Wiślanych. Z tego względu zlewnia Drwęcy ma charakter otwarty – w północnej części odprowadza wody w kierunku Żuław Wiślanych, a z pozostałej części w kierunku doliny Wisły. Oba systemy krążenia wód mają wspólne obszary zasilania i powiązane są licznymi kontaktami i przepływami zachodzącymi między poziomami wodonośnymi. Charakterystyczną cechą opisanego systemu jest niestała granica zlewni podziemnych w profilu pionowym. Wraz z głębokości „przesuwa” się ona w kierunku południowym (aż do Wzgórz Dylewskich). W efekcie zlewnia podziemna Żuław Wiślanych w głębokich poziomach wodonośnych (miocen, oligocen) obejmuje prawie połowę obszaru zlewni topograficznej Drwęcy.

Płytkie poziomy wód gruntowych są zasilane przez infiltrację bezpośrednią oraz w dolinach rzek poprzez dopływ lateralny. Bazą drenaży tych wód jest system hydrograficzny (Drwęca wraz z dopływami, system Jezioraka i związanego z nim Kanału Elbląskiego oraz Wisła).

Również wody pierwszego poziomu międzymorenowego zasilane są infiltracją bezpośrednią oraz poprzez utwory słaboprzepuszczalne pokrywające wysoczyznę morenową. Głównymi obszarami zasilania są: Pojezierze Iławskie, Pojezierze Dobrzyńskie oraz Wzgórze Dylewskie. Główną bazą drenażu jest Drwęca wraz z dopływami, system Jezioraka oraz Wisła. Znaczna część wód przesącza się do głębszych poziomów wodonośnych. Płytkie wody gruntowe wraz z wodami pierwszego poziomu wodonośnego biorą udział w lokalnym systemie krążenia. Jak wykazały badania izotopowe przeprowadzone w rejonie GZWP 210 ich wiek na ogół nie przekracza kilkadziesiąt lat.

W pośrednim systemie obiegu wód biorą udział głębsze poziomy między morenowe (Qm-II, Qm-III) oraz plioceński i mioceński poziom wodonośny. Zasilane są pośrednio poprzez przesączanie z płytszych poziomów wodonośnych. Bazą drenażu stanowi dolina Drwęcy wraz z dolinami większych dopływów, dolina Wisły oraz Żuławy Wiślane. Znaczna część wód z tych poziomów w strefach drenażu „wraca” z powrotem do płytszych poziomów wodonośnych.

Paleoceńsko-eoceński i kredowy poziom wodonośny stanowią środowisko regionalnego obiegu wód podziemnych. Wiek tych wód przekracza kilka tysięcy lat. (wiek wód kredowych został określony na około 6 tysięcy lat). Strefy zasilania obejmują obszary pojezierne i Wzgórza Dylewskie. Regionalna baza drenażu jest położona poza granicami zlewni: dolina Wisły (Kotlina Toruńska) i Żuławy Wiślane. Tylko nieznaczna część wód regionalnego obiegu drenowana jest przez płytsze poziomy wodonośne. Dział wód podziemnych rozdzielających ten system krążenia występuje w rejonie Wzgórz Dylewskich.

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły” dla JCWPD PLGW600039 określono następujące parametry:

- JCWPD jest monitorowana – tak,
- stan ilościowy – dobry,
- stan chemiczny – dobry,
- ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych – niezagrożona,
- JCWPD dostarczająca średnio powyżej 100 m³ wody na dobę – tak,
- wyznaczone cele środowiskowe: dobry stan chemiczny, dobry stan ilościowy,
- odstępstwo – nie,
- typ odstępstwa – nie dotyczy,
- termin osiągnięcia dobrego stanu – 2015,
- uzasadnienie odstępstwa – nie dotyczy.

5.1.6. Atmosfera i klimat

Województwo warmińsko-mazurskie, a zwłaszcza jego wschodnia część, należy do najchłodniejszych obszarów w kraju (poza terenami górskimi). Lata są tu łagodne i krótkie, zimy zaś długie i chłodne. Okres wegetacji wynosi od 185 dni na wschodzie do 205 dni na zachodzie, czyli jest o 2-4 tygodnie krótszy niż w południowo – zachodniej Polsce. Pokrywa śnieżna utrzymuje się długo, bo aż 70-100 dni. Średnie opady roczne wynoszą 550-750 mm.

Klimat gminy Grodziczno, podobnie jak klimat Polski, odznacza się dużą różnorodnością i zmiennością typów pogody. Związane jest to z przemieszczaniem się frontów atmosferycznych i częstą zmiennością mas powietrza. Według regionalizacji rolniczo – klimatycznej Polski według Gumińskiego (1948) opisywany obszar gminy Grodziczno leży w granicach dzielnicy mazurskiej (V) i charakteryzuje się m.in. stosunkowo dużymi wahaniami temperatury i nieco większymi od średniej opadami atmosferycznymi. Mazurska dzielnica klimatyczna jest najchłodniejsza w nizinnej części Polski, a związane jest to głównie z chłodnymi zimami i wiosnami. Warunki te kształtują bardzo krótki okres wegetacyjny, który dla rejonu Nidzicy i Ostródy wynosi tylko około 203 – 204 dni. Dla porównania dla Szczecina i Wrocławia sezon wegetacyjny wynosi około 230 dni. Według danych ze stacji meteorologicznych w Łławie, Brodnicy i Lidzbarku, charakterystyka klimatyczna gminy Grodziczno przedstawia się następująco: 1. średnia roczna temperatura powietrza wynosi 7,1°C; z Atlasu Hydrograficznego Polski wynika, że średnia

roczna temperatura zawiera się między 6,5°C a 7,0°C; 2. dni z przymrozkami: powyżej 130 (pierwsze przymrozki występują w połowie października, a ostatnie w końcu kwietnia).

Badania stanu jakości powietrza zostały przeprowadzone przez Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie w roku 2020. Obszar objęty opracowaniem jak i cała gmina Grodziczno zaliczany jest do strefy warmińsko - mazurskiej.

Tabela 1. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia - strefa warmińsko - mazurska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	pył PM _{2,5}	pył PM ₁₀	BaP	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
A	A	A	A	A	A	C	A	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim. Raport wojewódzki za rok 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie, 2021

Tabela 2. Klasyfikacja stref z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony roślin - strefa warmińsko - mazurska

Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji		
SO ₂	NO _x	O ₃
A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim. Raport wojewódzki za rok 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie, 2021

5.1.7. Szata roślinna, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczna

Szata roślinna

Szata roślinna jest integralnym składnikiem środowiska przyrodniczego, a zróżnicowanie jej stanowi wypadkową czynników siedliskowych jak podłoże geologiczne i warunki wilgotnościowe. Każdy ze sposobów użytkowania szaty roślinnej przez człowieka pociąga za sobą zestaw pewnych zabiegów zmieniających warunki siedliskowe. Zieleń urządzona to układ roślinności powstałej dzięki działalności człowieka z wykorzystaniem naturalnych ugrupowań roślinnych. Roślinność naturalna jest odbiciem cech siedliska oraz klimatu.

Zbiorowiska ruderalne występują na całym obszarze. Budują je drzewa i krzewy przydrożne takie jak: brzoza brodawkowata (*Betula pubescens*), topola osika (*Populus tremula*), jarzab pospolity (*Sorbus aucuparia*), grusza pospolita (*Pyrus communis*), jabłoń domowa (*Malus domestica*), klon jawor (*Acer pseudoplatanus*), klon pospolity (*Acer platanoides*), wierzba szara (*Salix cinerea*), wierzba pięciopęcikowa (*Salix pentandra*), głóg jednoszyjkowy (*Crataegus monogyna*), bez czarna (*Sambucus nigra*), grab pospolity (*Carpinus betulus*), topola kanadyjska (*Populus xcanadensis*), czeremcha (*Padus avium*) czy lipa drobnolistna (*Tilia mordata*); rośliny zielne takie, jak kupkówka (*Dactylis glomerata*), wyczyniec łąkowy (*Allopecurus pratensis*), niezapominajka polna (*Myosotis arvensis*), nawrot polny (*Lithospermum arvense*), koniczyna

łąkowa (*Trifolium pratense*), tymotka łąkowa (*Phleum pratense*), wiechlina roczna (*Poa annua*), rumian bezpromieniowy (*Matricaria discoidea*), babka lancetowata (*Plantago lanceolata*) czy jaskier rozłogowy (*Ranunculus repens*), poziewnik wąskolistny (*Galeopsis angustifolia*), mniszek lekarski (*Taraxacum officinale*), bodziszek cuchnący (*Geranium robertianum*), perz psi (*Elymus caninus*), pokrzywa (*Urtica dioica*), iglica pospolita (*Erodium cicutarium*).

Większość powierzchni zajmują pola uprawne, gdzie dominują rośliny zbożowe. Ponadto występują tutaj gatunki: krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), jasnota biała (*Lamium album*), chaber bławatek (*Centaurea cyanus*), stokłosa żytnia (*Bromus secalinus*), gwiazdnica pospolita (*Stellaria media*), nawrot polny (*Lithospermum arvense*), kąkol polny (*Agrostemma githago*), tobołki polne (*Thlaspi arvense*) czy rumian polny (*Anthemis arvensis*), tworząc zbiorowisko chwastów roślin zbożowych (rz. *Centauretalia cyanii*).

Świat zwierzęcy

Na obszarze objętym opracowaniem fauna jest uboga i ogranicza się do gatunków, które przyzwyczały się do stałej obecności człowieka. Nie występują tu gatunki cenne lub objęte ochroną prawną. Spotykane są gatunki zwierząt charakterystyczne dla krajobrazu rolniczego.

Na otwartych terenach rolnych mogą występować sporadycznie sarna, dzik, zając, lis oraz mniejsze gatunki tj. kret, mysz polna, nornica. Płazy i gady to przede wszystkim żaby, ropuch i jaszczurki występujące w miejscach o większej wilgotności. Ptaki, które mogą tu występować to: kawka, kuropatwa, mazurek, przepiórka, sikorka bogatka, sikorka modra, skowronek, szpak, wróbel.

Wśród bezkręgowców występować mogą następujące gatunki: paż królowej, listkowiec cytrynek, modraszek ikar, rusałka kratkowiec, rusałka pawik, rusałka pokrzywnik, rusałka wierzbowiec, rusałka żałobnik, trzmiel ciemnopasy, trzmiel ogrodowy, trzmiel rudy, trzmiel rudonogi, trzmiel ziemny, trzmiel zmienny, trzmiel żółty.

Różnorodność biologiczna

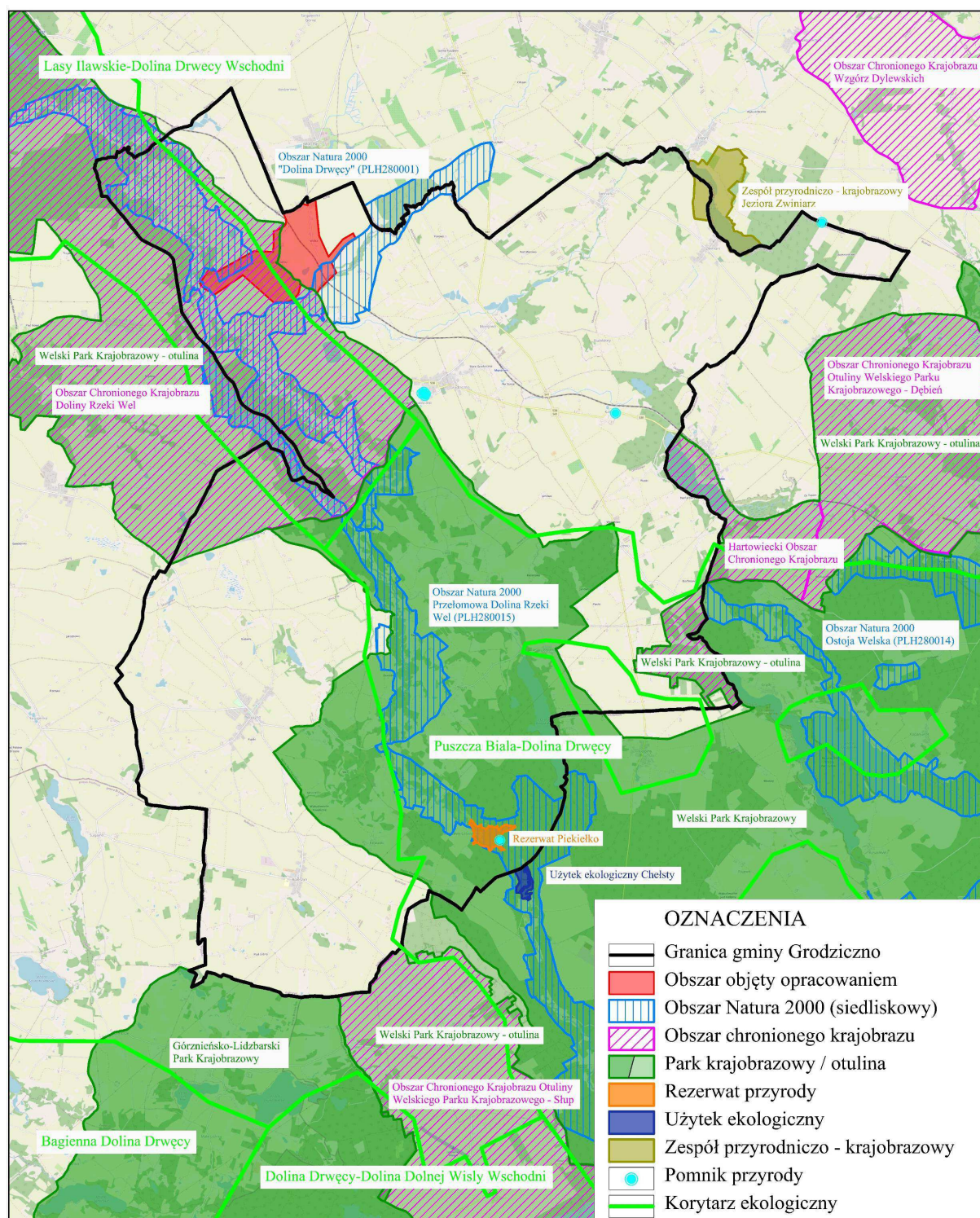
Teren objęty opracowaniem jest mało zróżnicowany pod względem przyrodniczym. Ubóstwo siedlisk skutkuje niewielką bioróżnorodnością gatunków roślin i zwierząt.

Formy ochrony przyrody w pobliżu obszaru objętego opracowaniem

Na terenie objętym opracowaniem występują obszary i obiekty objęte ochroną prawną ze względu na walory przyrodnicze:

- 1) Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel;
- 2) otulina Welskiego Parku Krajobrazowego;
- 3) Obszar Natura 2000 „Dolina Drwęcy” (PLH280001).

Rysunek 4. Formy ochrony przyrody na terenie gminy Grodziczno

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel zajmuje powierzchnię 9430 ha, położony jest we wschodniej części województwa. Rzeką Wel jest największym dopływem Drwęcy, wykorzystuje rynnę polodowcową. Jego spadek wynosi średnio 1,24, osiągając odcinkami wielkość do 4,1 promila. Sieć hydrograficzną uzupełniają liczne jeziora. Na tym obszarze znajduje się 5 pomników przyrody i 3 parki wiejskie. Funkcjonuje obecnie na podstawie Uchwały Nr XIX/343/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel (Dz. Urz. Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2020 r. poz. 4213).

Welski Park Krajobrazowy utworzony został w 1995 roku dla ochrony krajobrazu i przyrody środkowego odcinka doliny rzeki Wel. Obszar wyróżnia się urozmaiconą, polodowcową rzeźbą terenu, z malowniczymi wzgórzami morenowymi, pomiędzy którymi silnie meandruje rzeka Wel. Jej dolina stanowi najbardziej atrakcyjny element krajobrazu. Funkcjonuje obecnie na podstawie Uchwały Nr XIX/337/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Welskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2020 r. poz. 4207).

Powierzchnia Welskiego Parku Krajobrazowego to 20 023,34 ha oraz 16 282,58 ha otuliny. Welski PK położony jest na południowo-zachodnim skraju województwa warmińsko-mazurskiego, na terenie dwóch powiatów: działdowskiego i nowomiejskiego. Park znajduje się w granicach następujących gmin: Grodziczno (powiat nowomiejski) oraz Lidzbark, Rybno i Płońsk (powiat działdowski). Zgodnie z podziałem fizycznogeograficznym Polski (wg J. Kondrackiego) Welski Park Krajobrazowy leży w mezoregionach Garbu Lubawskiego i Równiny Urszulewskiej.

Obszar Welskiego Parku Krajobrazowego leży w zlewni największego lewobrzeżnego dopływu Drwęcy - rzeki Wel i wyróżnia się bogatą siecią hydrograficzną, która jest charakterystyczna dla młodoglacjalnych krajobrazów pojeziernych. Występują tu cieki naturalne - rzeki stałe i niewielkie strumienie, sztuczne - rowy melioracyjne, jeziora różnych typów i wielkości, zbiorniki sztuczne - stawy rybne i doły potorfowe, mokradła stałe i okresowe (torfowiska i trzęsawiska) oraz źródłiska. Do największych jezior Welskiego Parku Krajobrazowego zalicza się jez. Rumian, jez. Tarczyńskie i jez. Grądy.

Obszar Natura 2000 „Dolina Drwęcy” (PLH280001). Jest to specjalny obszar ochrony siedlisk (Dyrektywa Siedliskowa). Zajmuje powierzchnię ok. 12565,15 ha. Długość Drwęcy według danych literaturowych określa się na 207,2 km. Dopływy ujęte w granicach Ostoi Dolina Drwęcy w to: Grabiczek - 19,5 km; Dylewka - 14,9 km; Poburzanka - 3,5 km; Gizela - 9,5 km; Ławka - 7,6 km; Wólka - 6,6 km; Wel - 14,6 km. Całkowita powierzchnia zlewni rzeki Drwęcy wynosi 5 693 km². Obszar Dolina Drwęcy leży w mezoregionach: Dolina Drwęcy, Garb Lubawski, Pojezierze Brodnickie.

Dolina Drwęcy pełniła funkcję płytkiej doliny marginalnej w subfazie krajeńsko - wąbrzeskiej i stanowiła drogę odpływu glacyofluwalnego z sandrów fazy pomorskiej. Piaski zakonserwowały bryły martwego lodu w rynnach z kujawsko - dobrzyńskiej subfazy zlodowacenia wiślańskiego, wytopione dopiero w holocenie już po pogłębieniu doliny, wskutek czego na jej tarasach pojawiły się jeziora i zagłębienia bezodpływowe. Dominujące formy rzeźby terenu to faliste moreny denne, ciągi moren czołowych, równiny sandrowe oraz rynny polodowcowe. Znaczne urozmaicenie tego terenu stwarzają różnego kształtu obniżenia dochodzące do 40 m głębokości. Dna tych obniżen i rynien wypełniają wody jezior i torfowisk, niektóre z nich wykorzystują rzeki. Większość jezior zgrupowana jest w okolicach Ławy i Ostródy.

W północnej części mezoregionu Garb Lubawski znajduje się fragment obszaru Natura 2000 „Dolina Drwęcy” obejmujący górny odcinek rzeki Drwęcy od jej źródeł do jeziora Drwęckiego, rzekę Grabiczek z jej dopływem Dylewką oraz górne odcinki rzek: Gizela wraz z dopływem Bałczynką i Poburzanka. Garb Lubawski położony pomiędzy Doliną Drwęcy (Pojezierze Iławskie) na północnym - zachodzie i Pojezierzem Olsztyńskim na północnym - wschodzie, a Równiną Urszulewską na południu. Stanowi łuk wzniesień morenowych z trzeciorzędowymi łkami w podłożu, poprzerzynany obniżeniami. Urozmaicona rzeźba terenu. Poniżej Pojezierza Iławskiego znajduje się mezoregion Pojezierza Brodnickiego, który jest kontynuacją lewostronnej granicy Doliny Drwęcy. Powyżej Brodnicy rzeka płynie przełomowym odcinkiem w głębokiej na 50 m dolinie i wąskiej na 1-2 km koło Nowego Miasta Lubawskiego. Powyżej odcinka przełomowego dolina rozszerza się.

Jest to region rolniczy. Obszar stanowiący mozaikę siedlisk z różnego typu zbiornikami wodnymi (jeziora, starorzecza), torfowiskami wysokimi i przejściowymi; lasami bukowymi, grądowymi, łęgowymi i borami bagiennymi ekstensywnie użytkowanymi łąkami w dolinie rzeki, niżowymi nadrzecznymi zbiorowiskami okrajkowymi.

Ostoja obejmuje całą rzekę Drwęce, wraz z dopływami Grabiczek i Dylewka, oraz z przyujściowymi fragmentami rzek Dylewki, Pobórskiej Strugi, Gizeli, Bałczynki, Iławki, Elżki i Wel. Oprócz tego w skład ostoi wchodzi pięciometrowe pasy brzegów wzdłuż wymienionych rzek. Drwęca ma długość 249 km i jest typową rzeką pojezierną. Rzeka wypływa ze Wzgórz Dylewskich i wpada do Wisły koło Torunia. Dzięki występowaniu dużych różnic poziomów pomiędzy Drwą i jej dopływami, posiadają one na wielu odcinkach charakter rzek podgórskich. Ostoja jest szczególnie ważna dla ochrony bogatej ichtiofauny. Występuje tu siedem gatunków ryb ważnych z europejskiego punktu widzenia m.in. boleń, koza i głowacz białopłetwy oraz jeden gatunek bezzuchowca - minóg rzeczny. Jest to również cenne środowisko dla ryb wędrownych takich jak pstrąg, łosoś, troć i certa, które wędrują z Bałtyku w górę rzek, aby odbyć w nich tarło. Rzeka i przyległe tereny stwarzają również dogodne warunki do bytowania licznych gatunków ptactwa wodno - błotnego oraz płazów, w tym dwóch gatunków cennych dla Europy: kumaka nizinnego i traszki grzebieniastej. Teren ostoi pokrywa cenna przyrodniczo mozaika siedlisk związanych z doliną rzeczna. Stwierdzono tu występowanie 11 rodzajów siedlisk cennych dla Europy m.in. łąki użytkowane ekstensywnie, lasy łęgowe i starorzecza. Ostoja ta jest szczególnie cenna jako korytarz ekologiczny między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim sprzyjający migracjom i rozprzestrzenianiu się wielu gatunków roślin i zwierząt.

Fragmenty południowej części gminy pozostają w zasięgu ostoi Przełomowa Dolina Rzeki Wel (PLH280015). Obszar obejmuje odcinek rzeki Wel o naturalnym charakterze od Lidzbarku do mostu na rzece pomiędzy Grodziczno a Mroczenkiem. Dno jest piaszczysto-kamieniste, a koryto jest tu bardzo kręte i towarzyszą mu starorzecza. Rzeka charakteryzuje się bystrym prądem oraz dużym spadkiem. Wody rzeki zakwalifikowano do III klasy czystości. Między Lidzbarkiem a miejscowością Chełsty rzeka przepływa przez tzw. Las Nadwelski. W pobliżu doliny rozproszone są bagienka śródlądowe, z mszarem wysoko- i przejściowotorfowiskowym. Na pn od miejscowości Chełsty znajduje się przełomowy odcinek doliny o znacznym spadku i krętym nurcie ze stromymi zboczami doliny, licznymi bocznymi dolinkami erozyjnymi i źródłiskami, co nadaje temu miejscu podgórski charakter. Poniżej przełomowego odcinka rzeka wykorzystuje fragment rynny polodowcowej. Jest to obszar o bardzo zróżnicowanej młodo glacialnej rzeźbie, gdzie deniwelacje przekraczają 50 m. Rosną tu lasy łęgowe (*Fraxino-Alnetum*) wilgotne łąki (*Angelico-Cirsietum oleracei*, Molinion) i torfowiska (*Rhynchosporion albae*) związane z potorfiami i naturalnymi jeziorami w dolinie rzeki i zagłębieniami wytopiskowymi oraz kadłubowe zbiorowiska muraw kserotermicznych (*Festuco-Brometum*) na zboczach doliny i nasłonecznionych stokach wzgórz.

Dolina rzeki Wel z Bałwanką i jez. Tylickim (Fabrycznym) w północno-zachodniej części gminy są częścią ostoi przyrody Dolina Drwicy (PLH280001). Jest to obszar ważny dla ochrony bogatej ichtiofauny i mozaiki siedlisk związanych z doliną rzeczną. Dominujące formy rzeźby terenu to faliste moreny denne, ciągi moren czołowych, równiny sandrowe oraz rynny polodowcowe. Teren urozmaicony jest przez obniżenia dochodzące do 40 m głębokości, wypełnione wodami jezior i torfowisk.

Bezpośrednio przy granicy gminy, w rejonie wsi Ostaszewo znajduje się Ostoja Welska (PLH280014). Ostoja obejmuje odcinek rzeki Wel i jej doliny (włącznie z Torfowiskiem Kopaniarze), wraz z przyległymi do niej obszarami bagiennymi tzw. Ostoje Koszelewskie, Zompy Jeglijskie i jezioro Neliwa wraz z otoczeniem. W znacznej części są to tereny, na których zarzucono użytkowanie. Rzeka meandrując, płynie przez częściowo przesuszone torfowiska, w dużej części porośnięte lasem i zaroślami. Pośród lasów występują większe płaty podmokłych łąk (*Cirsio-Polygonetum*) oraz alkalicznych torfowisk niskich (*Caricion lasiocarpae*, m.in. *Menyanthes sphagnetum teretis*), mechowisk i szuwarów wielkoturzycowych. Ostoje Koszelewskie to kompleks przyrodniczy suchych i podmokłych lasów, łąk, częściowo osuszonych mokradeł i nieużytków oraz stawów rybnych i torfowisk z zespołem kilkudziesięciu różnej wielkości zbiorników pozostałych po eksploatacji torfu. Zompy Jeglijskie to obszar mokradeł obejmujący torfowiska niskie i przejściowe (*Rhynchosporion albae*) z licznymi zarastającymi potorfowymi zbiornikami wodnymi, wilgotne łąki oraz zespoły zarośli łozowych i młodego olsu (*Alnetae glutinosae*) oraz lasów brzoźowych. Jezioro Neliwa jest płytkim (maksymalna głębokość 1,5 m) naturalnym jeziorem eutroficznym z podwodnymi łąkami ramienic, otoczonym szerokim pasem szuwarów i zarośli. Od południa jezioro graniczy z lasem, zaś na zachód od niego ciągną się podmokłe łąki.

Zachodni fragment obszaru objętego opracowaniem znajduje się w granicach korytarza ekologicznego Lasy Ławskie – Dolina Drwicy (Wschodniego).

5.1.8. Krajobraz

Na krajobraz kulturowy gminy Grodziczno składa się krajobraz wiejski o charakterze otwartym. Architektura wiejska to krajobraz w typie luźnej zabudowy z pewnymi elementami dominującymi jak kościoły czy inne obiekty użyteczności publicznej. Do tego dołącza krajobraz zielony służący wypoczynkowi, rekreacji i zaspakajaniu potrzeby obcowania z przyrodą. Na ten element składają się ogrody i parki będące w ścisłym związku z architekturą rezydencjonalną i tworzące z nią pewną zamkniętą całość.

Na zasoby dziedzictwa kulturowego gminy składają się przede wszystkim dzieła architektury świeckiej tj. folwarki w postaci założeń dworsko - parkowych i parkowo - pałacowych w różnym stopniu zachowania oraz dzieła techniczne jak młyny, cegielnie a także układy przestrzenne wsi. Wśród obiektów sakralnych dominują świątynie a także cmentarze. Odrębną grupę zabytków stanowią obiekty archeologiczne posiadające własną formę krajobrazową, są to grodziska i kurhany. Istotną rolę pełnią, także, obiekty tzw. małej architektury czyli kapliczki, przydrożne krzyże, pomniki i obeliski.

Sieć osadnicza regionu, zaczęła powstawać w XIII w. Wsie istniały na tym terenie już przed podbojem przez Krzyżaków. Nowe wsie, zakładane były - przede wszystkim przez zakon krzyżacki, a także przez biskupów i rycerstwo - na prawie chełmińskim często w miejscach, gdzie istniało wcześniej osadnictwo pruskie lub polskie. Zarówno we wsiach lokowanych na tzw. surowym korzeniu, jaki i w istniejących stosowano regularny podział gruntów i zwartą zabudowę. Pola nie łączyły się w nich z zagrodami. Powstałe w tym okresie wsie miały postać najczęściej owalnicy lub rzadziej - ulicówki. Centralna część wsi ma wyraźne cechy owalnicy, która z biegiem czasu rozbudowała się i ewoluowała w kierunku wielodrożnicy.

Zabudowa wsi, zarówno ta mieszkaniowa, gospodarcza, jak i użyteczności publicznej posiada wyraźny regionalny charakter. W zabudowie wsi tego regionu przeważają budynki murowane. Charakterystyczne dla dawnych terenów pruskich są domy z czerwonej, licowej cegły, nietynkowane. Budynki mieszkalne mają niewielkie rozmiary, prostą bryłę, wysokość 1-1,5 kondygnacji. Zbudowane są na planie prostokąta, bez podpiwniczenia, z dachem dwuspadowym lub naczółkowym, o nachyleniu połaci ok. 35-45° i często z mieszkalnym poddaszem. Dachy pokrywano kiedyś czerwoną, harmonizującą ze ścianami dachówką ceramiczną lub cementową, którą z czasem na części domów wymieniono na eternit. Starano się zachować symetryczny, osiowy układ elewacji, czasami stosując w tym celu okna pozorne. Skromną ozdobę elewacji stanowiły ceglane łuki nad oknami i drzwiami oraz ceglane gzymsy.

Obecnie, wraz ze zmianami społeczno-gospodarczymi, zmienia się wygląd zabudowy wiejskiej. Budynki drewniane oraz z czerwonej cegły spotyka się już rzadko. Drewniane domy, które przetrwały w lepszym stanie są często niewłaściwie modernizowane np. przez obcą nam kulturowo amerykańską metodę okładania ścian zewnętrznych plastikowym sidingiem, wymianę okien drewnianych na plastikowe i niewłaściwe pokrycie dachowe. Podobnie dzieje się z domami murowanymi z czerwonej cegły, które tracą regionalny charakter np. poprzez tynkowanie, zmianę ilości i proporcji otworów okiennych i drzwiowych oraz zamianę dachówki ceramicznej na jaskrawo pomalowaną blachę. Wyrazem braku kontynuacji tradycji regionalnych jest także budowa nowych budynków mieszkalnych zbyt wysokich, o płaskich lub zbyt fantazyjnych dachach, o agresywnych formach lub kolorach oraz w ogólnym wyrazie nienawiązujących do klimatu miejsca.

Wieś Kuligi należała do Zakonu Krzyżackiego od 1392 roku. Od 6 stycznia 1557 Kuligi znalazły się w posiadłościach starostwa bratiańskiego. Mimo likwidacji folwarków poprzez parcelację Kuligi zostały wsią folwarczną. W końcu XIX wieku w wyniku działania Komisji Kolonizacyjnej władze pruskie osadziły m.in. w Kuligach kolonistów niemieckich. Pierwsi osadnicy pojawili się w 1886 r. W Kuligach i Wólce zamieszkało ogółem 40 osadników. Osadnicy – ewangelicy pobudowali mały kościół, który został oddany do użytku 2 lutego 1915 r. Był to kościół filialny kościoła w Nowym Mieście Lubawskim. Gmina ewangelicka w Kuligach liczyła wówczas 50 wyznawców. Kościół użytkowali wierni z Kulig, Wólki, Zajączkowa i Tylic.

Po wojnie częściowo zniszczonym kościołem opiekował się sołtys. Po 1945 roku kościół przeznaczono na urządzenie szkoły powszechnej, a dom modlitewny na urządzenie świetlicy młodzieżowej. W 1981 w miejscu dawnego domu modlitewnego wybudowano kapliczkę przydrożną Matki Bożej. Kuligi należały do okręgu szkolnego w Tylicach, do którego w od 1822 roku należały Tylice, Tyliczki, Kuligi i Zajączkowo. Z Kulig do szkoły w Tylicach w 1880 r. uczęszczało do I klasy – 7 uczniów, do klasy II – 10 uczniów.

Po I wojnie światowej otworzono szkołę powszechną w Kuligach, której uczyły się dzieci kilku wyznań. Uczył ich jeden nauczyciel. Do szkoły w 1928 r. uczęszczało 18 dzieci katolickich. Kuligi liczyły wówczas 89 mieszkańców.

Właścicielem majątku ziemskiego w Kuligach w 1872 był Johan Friefrich Richert, od 1876 – p. Keller. W latach międzywojennych właścicielem majątku o powierzchni 66 ha była Gmina Kuligi. W tym okresie Kuligi należały do agentury pocztowej w Zajączkowie, a do wójtostwa Tylice. W czasie okupacji hitlerowskiej Kuligi należały: do obwodu urzędowego Grodziczno, powierzchnia – 668, 51 ha, gospodarstw 63 i liczyły 311 mieszkańców.

5.1.9. Zabytki i dobra materialne

Na terenie objętym opracowaniem znajduje się obiekt wpisany do rejestru zabytków województwa warmińsko-mazurskiego jest to kaplica Baptystów (A-4635).

5.1.10. Obecne użytkowanie terenu

W strukturze funkcjonalno – przestrzennej obszaru dominują tereny zabudowane oraz tereny rolne. Peryferyjne względem wielkich ośrodków przemysłowych położenie obszaru sprzyja jego harmonijnemu rozwojowi. Rozwój rolnictwa w czasach historycznych odbył się kosztem naturalnych terenów leśnych i utrzymuje się na stałym poziomie. Pierwotne środowisko przyrodnicze zostało przekształcone i stało się środowiskiem kulturowym wykorzystanym dla prowadzenia gospodarki rolnej.

5.2. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Na skalę istniejących przeobrażeń środowiska w granicach objętych *Planem* wpływ miały: antropogeniczne przekształcenia w abiotycznych elementach środowiska, zmiana różnorodności występujących zbiorowisk roślinnych i stopień przekształcenia szaty roślinnej oraz działania powodujące zanieczyszczenie środowiska lub mogące być źródłem takich zanieczyszczeń.

W przypadku niezrealizowania postulatów projektowanego dokumentu nie wystąpią zmian stanu środowiska oraz aktualnego użytkowania. Tereny objęte *Planem* pozostaną w dotychczasowym przeznaczeniu. Przeważająca część obszaru ze względu na korzystne uwarunkowania glebowe wykorzystywana jest rolniczo, głównie jako grunty orne. Ustalone w planie funkcje rolne nie wprowadzą istotnych zmian w tym względzie. Niezależnie od stanu realizacji planu miejscowego będzie miała miejsce kontynuacja użytkowania rolniczego. Wpłynie to na podtrzymanie dotychczasowych przekształceń środowiska przyrodniczego, związanych z zabiegami agrotechnicznymi i chemizacją gleb.

Skutkiem nie wprowadzenia funkcji związanych z infrastrukturą drogą i techniczną będzie zachowanie istniejącego stanu tych terenów użytkowanych rolniczo. Jednocześnie nastąpi obniżenie jakości życia mieszkańców związane z trudnościami w komunikacji lokalnej oraz ograniczenie dostępu do mediów.

Plan miejscowy jako narzędzie racjonalnego gospodarowania przestrzenią służy ochronie środowiska przy jednoczesnym zapewnieniu rozwoju inwestycyjnego terenów oraz zabezpieczeniu interesów publicznych. Wprowadzenie ustaleń *Planu* pozwoli na jak najlepsze wykorzystanie tego terenu.

6. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Przy zachowaniu wszystkich ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz uwarunkowań wynikających z obowiązującego prawa nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań, rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz ich integralność.

Potencjalne obciążenie środowiska spowodowane działalnością gospodarczą, która może być realizowana na tym terenie w przyszłości musi być ograniczone do minimum poprzez przestrzeganie zasad określonych w przepisach szczegółowych i opracowaniach planistycznych oraz procedur przewidzianych do stosowania w procesie przygotowania inwestycji do realizacji.

Szczegółowy opis i wpływ ustaleń projektowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska został zaprezentowany w rozdziale 9. Przewidywane oddziaływania.

7. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W obrębie obszaru objętego opracowaniem nie stwierdzono istotnych zmian związanych ze środowiskiem. Istnieją natomiast zagrożenia poszczególnych geokomponentów:

1. Powierzchnia ziemi i gleby:

- w wyniku źle dobranych lub niewłaściwie wykonanych zabiegów agrotechnicznych może dochodzić do: wzmożonej erozji wodnej i wietrznej, wyjałowienia gleby ze składników pokarmowych i jej nadmiernego zakwaszenia oraz chemicznego i biologicznego zanieczyszczenia gleb,
- zanieczyszczanie gleb związkami chemicznymi, w tym metalami ciężkimi w terenach zabudowanych, wzdłuż dróg oraz w obszarach intensywnie użytkowanych rolniczo,
- składowanie odpadów w miejscach do tego nie wyznaczonych i nie przygotowanych,
- zanieczyszczanie gleb ściekami bytowymi odprowadzanymi do ziemi na obszarach zabudowanych,
- zanieczyszczenie gleb odciekami z obornika lub kiszonek przyzmowanych na nieuszczelnionym podłożu,
- zanieczyszczenia gleb wodami deszczowymi spływającym z dróg.

2. Wody powierzchniowe i podziemne:

- brak zbiorowych systemów odprowadzania ścieków,
- niewłaściwe stosowanie nawozów i środków chemicznej ochrony roślin,
- przyzmywanie obornika i kiszzonek na nieuszczelnionym podłożu,
- spływ ścieków nieoczyszczonych zawierających ropopochodne i metale ciężkie z dróg do rowów przydrożnych i infiltracja w głąb lub odprowadzenie do rowów melioracyjnych,
- infiltracja w głąb i spływ do wód powierzchniowych soli używanej przez zarządy dróg do zwalczania zimowej śliskości jezdni.

3. Powietrze:

- przestarzałe systemy grzewcze,
- niedostateczna termoizolacja budynków,
- niekorzystna struktura cen nośników energii cieplnej, co zmniejsza wykorzystywanie gazu ziemnego do celów grzewczych na rzecz węgla kamiennego, który w procesie spalania uwalnia do powietrza więcej zanieczyszczeń.

4. System przyrodniczy, szata roślinna, zwierzęta:

- zanieczyszczenie środowiska, a zwłaszcza wód powierzchniowych odprowadzaniem nieoczyszczonych ścieków, spływy nawozów i środków ochrony roślin z pól,
- zanieczyszczenie powietrza gazami i pyłami wzdłuż głównych tras komunikacyjnych oraz w jednostkach osadniczych,
- ustępowanie rodzimych gatunków tworzących fitocenozy o charakterze naturalnym i pojawianie się gatunków obcych (chwastów, roślinności ruderalnej) o charakterze eurotopowym.

8. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu jest ochrona zasobów środowiska (wód, powietrza, powierzchni ziemi, zwierząt i roślin). Aby ochrona zasobów środowiska mogła być prawidłowo realizowana, równolegle do procedury planistycznej przeprowadzono procedurę strategicznej oceny oddziaływania na środowisko elementem, której jest niniejsza *Prognoza*.

Analizowany projekt *Planu* uwzględnia cele, wytyczne i ustalenia opracowań strategicznych i planistycznych, które zostały sporządzone na poziomie nie tylko lokalnym, ale i wojewódzkim. Odpowiada on podstawowym zaleceniom polityki ekologicznej państwa, której cele i priorytety zharmonizowane są z wymaganiami Unii Europejskiej, dlatego też oceniając uwzględnienie przez projektowany dokument celów oraz sposobów ochrony środowiska w odniesieniu do prawa krajowego zostanie spełniony warunek oceny w odniesieniu do szczebla międzynarodowego, którego dokumenty ze swojej istoty są bardzo ogólne oraz do prawa wspólnotowego, które znalazło swoje odpowiedniki w prawie polskim.

Przedmiotowy projekt uwzględnia cele ochrony środowiska, które stanowią priorytety w skali Unii Europejskiej i wpisują się w cel 6. Wspólnotowego programu działań w zakresie środowiska naturalnego. Do najważniejszych wyzwań w dziedzinie ochrony środowiska na szczeblu wspólnotowym należą działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju. Jest to taki rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń. Przestrzeganie zasady zrównoważonego rozwoju było priorytetem podczas prac nad projektem *Planu*.

Z punktu widzenia projektowanego dokumentu szczególnie ważne są cele ustanowione w Dyrektywie 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej, tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej (RDW). Nadrzędnym celem RDW jest osiągnięcie dobrego stanu wszystkich wód do 2015 roku. Transpozycja zapisów RDW do prawodawstwa polskiego nastąpiła przede wszystkim poprzez ustawę z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne wraz z jej aktami wykonawczymi. Ponadto RDW transponowana jest także do: ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz do aktów wykonawczych tych ustaw.

Zapisy RDW wprowadzają system gospodarowania wodami w podziale na obszary dorzeczy. Na terenie objętym projektem obowiązują ustalenia zawarte w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*”, zgodnie z którym celem środowiskowym dla naturalnych JCWP o dobrym stanie jest co najmniej utrzymanie dobrego stanu ekologicznego i chemicznego. Dla silnie zmienionych części wód o złym stanie celem środowiskowym jest ochrona oraz poprawa ich potencjału ekologicznego i stanu, tak aby osiągnięty został dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Wody silnie zmienione to jednolite części wód, które uległy fizycznemu przekształceniu na skutek działalności człowieka.

Ustalenia projektu *Planu* w minimalny sposób będą miały wpływu na zmiany klimatyczne i różnorodność biologiczną i w tym zakresie nie odnoszą się do celów i kierunków adaptacji do zmian klimatu, o których mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030”

opracowanym przez Ministerstwo Środowiska. W granicach opracowania dopuszcza się zaopatrzenie w energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej mocy mikroinstalacji zgodnie z przepisami odrębnymi.

Ponadto przy sporządzaniu projektu *Planu* uwzględniono następujące cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, w szczególności dotyczące:

- utrzymania procesów ekologicznych i stabilności ekosystemów, różnorodności biologicznej, ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami oraz utrzymania i przywracania do właściwego stanu siedlisk przyrodniczych zgodnie z Ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, ustawą Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, Krajową strategią ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Programem działań, która jest przełożeniem Konwencji o różnorodności biologicznej z 1992 r. z Rio de Janeiro, Dyrektywą Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin czy Dyrektywa Rady 2009/147/EW w sprawie ochrony dzikich ptaków oraz ochrony gatunków wędrownych zgodnie z Konwencją o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt – Bonn 1979 r.;
- ochrony krajobrazu – zgodnie z Europejską Konwencją Krajobrazową – Florencja 2000;
- ochrony korytarzy ekologicznych zachowania i kształtowania ich drożności ekologiczno-przestrzennej zgodnie z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Ustawą o ochronie przyrody z 16 kwietnia 2004 r.;
- ochrony powierzchni ziemi, racjonalnego gospodarowania i zachowania wartości przyrodniczych określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r., Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. i Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze oraz Dyrektywą w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE;
- utrzymanie norm odnośnie jakości gleb określonych w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych i Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002 r. w sprawie standardów jakości gleby oraz standardów jakości ziemi;
- utrzymanie norm odnośnie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, określonych w przepisach szczegółowych, tj.: ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. oraz Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku;
- prawidłowej gospodarki odpadami określonej w przepisach szczegółowych, tj.: Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, Ustawa z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych, Dyrektywa w sprawie ziemnych składowisk odpadów 99/31/WE, Dyrektywą Rady 1999/31/WE z dnia 26 kwietnia 1999 r. w sprawie składowania odpadów;
- zachowania proporcji pomiędzy terenami zainwestowanymi i biologicznie czynnymi zgodnie z Ustawą z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, Dyrektywą 85/337/EWG w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko i Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego;
- braku oddziaływań transgranicznych – zgodnie z Konwencją w sprawie transgranicznego przemieszczania zanieczyszczeń na dalekie odległości, sporządzoną

w Genewie 13 listopada 1979 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r., dotyczącą długofalowego finansowania wspólnego programu monitoringu i oceny zanieczyszczeń powietrza na dalekie odległości w Europie (EMEP), sporządzony w Genewie 28 września 1984 r., Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie zmniejszania emisji tlenków azotu lub ich transgranicznych strumieni, sporządzony w Sofii 31 października 1988 r. (tzw. „protokół azotowy”), Protokołem do Konwencji z 1979 r. w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości, w sprawie dalszego ograniczenia emisji siarki, sporządzony 14 czerwca 1994 r. w Oslo, Konwencję o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, Espoo 1991 r.

9. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA

Przeznaczenie terenów pod planowane funkcje będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, w tym może powodować uciążliwości rozumiane jako wszelkie zjawiska wpływające ujemnie (negatywnie) na stan otaczającego środowiska, które utrudniają lub pogarszają komfort życia ludzi. Ten dyskomfort, niedogodności czy dysfunkcje środowiska są najczęściej wynikiem przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrów, charakteryzujących stan środowiska. Ostatecznej oceny dokonać należy w Raporcie oceny oddziaływania na środowisko przedsięwzięcia, przy czym należy brać pod uwagę fakt, iż żadna inwestycja nie może być oddana do użytkowania, jeśli nie spełnia standardów jakości środowiska z różnego rodzaju emisji.

Kryteria wykorzystane do identyfikacji znaczących oddziaływań na środowisko:

- cechy projektowanych w dokumencie funkcji terenu i potencjalnego ich oddziaływania (rozmiar, zakres, intensywność, kumulacja z innymi przedsięwzięciami, potencjalne korzystanie z zasobów naturalnych, wprowadzania zanieczyszczeń i powodowanie zagrożeń, transgraniczny charakter oddziaływania, czas trwania, częstotliwość i odwracalność oddziaływania);
- lokalizacja terenów wyznaczonych pod pełnienie poszczególnych funkcji (dotychczasowe przeznaczenie gruntów, obfitość, jakość i zdolność do odtwarzania zasobów naturalnych na danym obszarze, absorpcja cennego środowiska).

Przeznaczenie terenów pod planowane rodzaje zagospodarowania będzie oddziaływać na poszczególne elementy środowiska, ale **pomimo bezpośredniego i stałego charakteru niektórych oddziaływań przy zastosowaniu nowoczesnych rozwiązań technicznych, przekroczenie standardów jakości środowiska określonych prawem jest mało prawdopodobne i nie będzie to znacząco negatywne oddziaływanie na środowisko gminy.** Poniższa analiza, mimo narzuconego podstawą prawną tytułu rozdziału dotyczy wszystkich innych (a nie jedynie znaczących) oddziaływań (ze względu na ich rodzaj i czasoprzestrzeń). Przedstawione w *Prognozie* informacje są aktualne w odniesieniu do obowiązujących w tej materii aktów prawnych.

W tabeli poniżej przedstawiono zbiorcze zestawienie oddziaływań poszczególnych funkcji.

- **(+)** – **pozytywne** – zauważalne pozytywne oddziaływanie, nie powodujące ilościowo istotnych zmian w środowisku;
- **(o)** – **neutralne** – całkowity brak wpływu lub wpływ nieznaczący - oddziaływanie nie powodujące odczuwalnych (mierzalnych) skutków w środowisku;

- **(-)** – **negatywne** – oddziaływanie zauważalne, powodujące odczuwalne skutki środowiskowe, lecz nie powodujące przekroczeń standardów, istotnych zmian ilościowych i jakościowych, możliwe do ograniczenia;
- **B** – oddziaływanie bezpośrednie;
- **P** – oddziaływanie pośrednie;
- **W** – oddziaływanie wtórne;
- **SK** – oddziaływanie skumulowane;
- **K** – oddziaływanie krótkoterminowe;
- **Ś** – oddziaływanie średnioterminowe;
- **D** – oddziaływanie długoterminowe;
- **S** – oddziaływanie stałe;
- **C** – oddziaływanie chwilowe;
- **L** – oddziaływanie lokalne;
- **R** – oddziaływanie ponadlokalne ('regionalne').

Przeznaczenie terenów określone w projekcie zmiany Planu nie spowoduje oddziaływań znacząco negatywnych ani znacząco pozytywnych.

W projekcie Planu wyodrębnione zostały funkcje terenów, które ze względu na zbliżony sposób zagospodarowania zostały pogrupowane i dla tych grup określono charakter oddziaływania, są to:

1. Tereny mieszkaniowe:

- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, oznaczone symbolem – MN,
- tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i/lub usługowej, oznaczone symbolem – MN,U,
- tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich, oznaczone symbolem – RM.

2. Tereny usługowe:

- teren usług publicznych, oznaczony symbolem – Up,

3. Tereny komunikacji i infrastruktury technicznej:

- tereny drogi publicznej głównej wojewódzkiej Nr 538, oznaczone symbolem – KDG,
- tereny dróg publicznych lokalnych, oznaczone symbolem – KDL,
- tereny dróg publicznych dojazdowych, oznaczone symbolem – KDD,
- tereny dróg wewnętrznych, oznaczone symbolem – KDW,
- tereny ciągów pieszo – jezdnych, oznaczone symbolem – KXL,
- tereny kolejowe, oznaczone symbolem – KK.

4. Tereny zieleni:

- tereny łąk, oznaczone symbolem – ZŁ,
- tereny lasów, oznaczone symbolem – ZL.

- 5. Tereny rolnicze**, oznaczone symbolem – R.
- 6. Tereny wód powierzchniowych**, oznaczone symbolem – WS.

Tabela 3. Przewidywane oddziaływania

Oddziaływanie na:	Przeznaczenie terenów					
	tereny mieszkaniowe (MN, MN,U, RM,)	tereny usługowe (Up)	tereny komunikacji i infrastruktury technicznej (KDG, KDL, KDD, KDW, KXL, KK)	tereny zieleni (Zł, ZL)	tereny rolnicze (R)	tereny wód powierzchniowych (WS)
cele, przedmiot ochrony oraz integralność obszaru Natura 2000	o	o	o	o	o	o
rośliny, zwierzęta, różnorodność biologiczną	-/+ B, P, D, S, L	-/+ B, P, D, S, L	-/+ B, P, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
życie i zdrowie ludzi	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
wody	+/- B, D, S, C, L	+/- B, D, S, C, L	+/- B, D, S, C, L	+ B, D, S, L	+/- B, D, S, C, L	+ B, D, S, L
powietrze i klimat	+/- B, D, K, S, L	+/- B, D, K, S, L	+/- B, D, K, S, C, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
powierzchnię ziemi, gleby, zasoby naturalne	- B, D, S, L	- B, D, S, L	- B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
krajobraz	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L	+/- B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L
zabytki, dobra materialne	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, P, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L	+ B, D, S, L

9.1. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

Na terenie objętym opracowaniem występują obszary i obiekty objęte ochroną prawną ze względu na walory przyrodnicze:

- 1) Obszar Natura 2000 „Dolina Drwęcy” (PLH280001);
- 2) Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel;
- 3) otulina Welskiego Parku Krajobrazowego.

Obszar Natura 2000 „Dolina Drwęcy” (PLH280001) obejmuje ochroną rzekę Drwęcę, która stanowi korytarz ekologiczny, wykorzystywany w szczególności przez gatunki ryb i minogów. Dolina Drwęcy stanowi jedną z głównych osi ekologicznych kraju posiadających znaczenie europejskie. Kształt ostoi sprzyja zachowaniu tras migracji i rozprzestrzeniania się wielu gatunków fauny i flory. Jest to korytarz ekologiczny między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim. Stwierdzono tu występowanie 22 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Rzeką Drwęca i jej dorzecze objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych, zaś rzeka Wel jest wymieniana jako jeden z głównych cieków dorzecza Drwęcy o walorach kwalifikujących ją jako podstawowe tarlisko anadromicznych ryb wędrownych i siedlisko ryb prądolubnych.

Na obszarze występują cenne siedliska rzadkich i chronionych gatunków zwierząt związanych ze środowiskiem wodnym. Odnotowano tu 27 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, takich jak: minóg strumieniowy, jesiotr bałtycki, łosoś, boleń, różanka, koza, piskorz, głowacz białopłetwy.

W granicach ostoi znajduje się również duża mozaika siedlisk związanych z doliną rzeczną. Są to: nizinne i podgórskie rzeki ze zbiorowiskami włosieniczników, niżowe, nadrzeczne zbiorowiska okrajkowe, starorzecza, świeże niżowe łąki użytkowane ekstensywnie i łąg olszowo-jesionowy. Ponadto występują tu siedliska związane z krajobrazem pojeziernym, mające wpływ na warunki hydrologiczne (głównie retencyjne) i mikroklimatyczne obszaru: brzegi lub osuszane dna zbiorników wodnych ze zbiorowiskami z *Littorelletea*, *Isoëto-Nanojuncetea*, naturalne dystroficzne zbiorniki wodne, naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nymphaeion*, *Potamion*, torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą, torfowiska wysokie zdegradowane, zdolne do naturalnej regeneracji, torfowiska przejściowe i trzęsawiska oraz siedliska marginalne, to jest wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi.

Podstawowym celem ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Drwęcy” jest:

- ochrona warunków trwania populacji gatunków ryb i minogów pierwotnie występujących w rzece Drwęcy i dopływach, ze szczególnym uwzględnieniem gatunków wędrownych: łososa, troci i certy oraz jesiota bałtyckiego i minoga rzeczno-
- utrzymanie funkcji korytarza ekologicznego między Doliną Wisły a Pojezierzem Mazurskim wraz z zachowaniem pełnej różnorodności występujących tam siedlisk

Najważniejszymi zagrożeniami dla przyrody ostoi są zanieczyszczenie wód oraz zmiany stosunków wodnych. Negatywne w skutkach może być również ograniczenie lub zaprzestanie użytkowania i kłusownictwo.

W zasięgu opracowania, w granicach Obszaru Natura 2000 „Dolina Drwęcy” znajdują się tereny rolnicze, tereny łąkowe oraz tereny przeznaczone pod zabudowę zagrodową i niewielki obszar obejmujący jedną, już zabudowaną działkę z zabudową mieszkaniową jednorodzinną. Wyznaczona w projekcie nowa zabudowa zagrodowa została wyznaczona w nawiązaniu do już istniejących zabudowań gospodarczych. Skupia się w pasie ok. 100 m od drogi wojewódzkiej nr 538. Obejmuje tereny rolne związane z ekstensywnie prowadzoną gospodarką hodowlaną.

Uchwała Nr XIX/343/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel ustala czynną ochronę ekosystemów leśnych, nieleśnych ekosystemów lądowych i wodnych (§ 4) oraz wprowadza szereg zakazów wraz z wyjątkami (§ 5), które obowiązują w granicach Obszaru.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel:

- 1) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych; niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania;
- 2) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; tam gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne - używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczaniu gatunków obcych rodzimej florze czy też modyfikowanych genetycznie;
- 3) zwiększanie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych; tworzenie układów ekotonowych z tych gatunków;
- 4) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu;
- 5) zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe; sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych; tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględnieniem możliwości migracji dużych ssaków;
- 6) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych, tj. w borach bagiennych, olsach i łęgach; budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych, w szczególności podwyższających różnorodność biologiczną w lasach;
- 7) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cieków, mokradeł, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych; niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji;
- 8) zwalczanie szkodników owadzych i patogenów grzybowych, a także ograniczanie szkód łowieckich poprzez zastosowanie metod mechanicznych lub biologicznych; metody chemicznego zwalczania powinno stosować się tylko przy braku innych alternatywnych metod;
- 9) stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia, chyba że zaleca się ich stosowanie w ramach przyjętych zasad hodowli lasu;
- 10) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; w przypadkach stwierdzenia obiektów i powierzchni cennych przyrodniczo (stanowiska rzadkich i chronionych roślin, zwierząt, grzybów oraz pozostałości naturalnych ekosystemów) wnioskowanie do właściwego organu o ich ochronę;
- 11) kształtowanie właściwej struktury populacji zwierząt, roślin i grzybów stanowiących komponent ekosystemu leśnego;
- 12) opracowanie i wdrażanie programów czynnej ochrony oraz reintrodukcji i restytucji gatunków rzadkich, zagrożonych;

- 13) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem;
- 14) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel:

- 1) przeciwdziałanie zarastaniu łąk, pastwisk i torfowisk poprzez koszenie i wypas, a także mechaniczne usuwanie samosiewów drzew i krzewów na terenach otwartych, a w razie konieczności także karczowanie z usunięciem biomasy z pozostawieniem kęp drzew i krzewów;
- 2) propagowanie wśród rolników działań zmierzających do utrzymania trwałych użytków zielonych w ramach zwykłej, dobrej praktyki rolniczej, a także działań rolno-środowiskowo-klimatycznych – zgodnie z wymogami zbiorowisk łąkowych; propagowanie dominacji gospodarstw prowadzących produkcję mieszaną, w tym preferowanie hodowli bydła opartej o wypas metodą pastwiskową; zalecana jest ochrona i hodowla lokalnych starych odmian drzew i krzewów owocowych oraz ras zwierząt; promowanie agroturystyki i rolnictwa ekologicznego;
- 3) maksymalne ograniczanie zmiany użytków zielonych na grunty orne; niedopuszczanie do przeorywania użytków zielonych; propagowanie powrotu do użytkowania łąkowego gruntów wykorzystywanych dotychczas jako rolne wzdłuż rowów i lokalnych obniżen terenowych;
- 4) preferowanie ochrony roślin metodami biologicznymi;
- 5) ochrona zieleni wiejskiej: zadrzewień, zakrzewień, parków wiejskich oraz kształtowanie zróżnicowanego krajobrazu rolniczego poprzez ochronę istniejących oraz formowanie nowych zakrzewień i zadrzewień śródpolnych i przydrożnych;
- 6) zachowanie śródpolnych torfowisk, zabagnień, podmokłości oraz oczek wodnych;
- 7) zachowanie zbiorowisk wydmych, śródpolnych muraw napiaskowych, wrzosowisk i psiar;
- 8) melioracje odwadniające, w tym regulowanie odpływu wody z sieci rowów, winny być realizowane jedynie w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, przy zachowaniu w stanie nienaruszonym terenów podmokłych, w tym torfowisk i obszarów wodno-błotnych oraz obszarów źródłiskowych cieków;
- 9) eliminowanie nielegalnego eksploataowania surowców mineralnych oraz rekultywacja terenów powyrobiskowych; w szczególnych przypadkach, gdy w wyrobisku ukształtowały się właściwe biocenozy wzbogacające lokalną różnorodność biologiczną, przeprowadzenie rekultywacji nie jest wskazane, zalecane jest podjęcie działań ochronnych w celu ich zachowania;
- 10) utrzymywanie i w razie konieczności odtwarzanie lokalnych i regionalnych korytarzy ekologicznych;
- 11) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, m.in. poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami otwartymi do warunków środowiskowych;

- 12) melioracje nawadniające zalecane są w przypadku stwierdzonego niekorzystnego dla racjonalnej gospodarki rolnej obniżenia poziomu wód gruntowych.

Ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów wodnych Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel:

- 1) zachowanie i ochrona zbiorników wód powierzchniowych wraz z pasem roślinności okalającej, poza rowami melioracyjnymi;
- 2) wyznaczenie lokalizacji nowych wałów przeciwpowodziowych w oparciu o rzeczywistą konieczność ochrony człowieka i jego mienia przed powodzią; w miarę możliwości wały należy lokalizować jak najdalej od koryta rzeki wykorzystując naturalną rzeźbę terenu;
- 3) tworzenie stref buforowych wokół zbiorników wodnych w postaci pasów zadrzewień i zakrzewień celem ograniczenia spływu substancji biogennej i zwiększenia różnorodności biologicznej;
- 4) prowadzenie prac regulacyjnych i utrzymaniowych rzek tylko w zakresie niezbędnym dla rzeczywistej ochrony przeciwpowodziowej;
- 5) ograniczanie zabudowy na krawędziach wysoczyznowych w celu zachowania ciągłości przyrodniczo – krajobrazowej oraz ochrony krawędzi tarasów rzecznych przed ruchami osuwiskowymi;
- 6) rozpoznanie okresowych dróg migracji zwierząt, których rozwój związany jest bezpośrednio ze środowiskiem wodnym (w szczególności płazów) oraz podejmowanie działań w celu ich ochrony;
- 7) wznoszenie nowych budowli piętrzących na ciekach, rowach i kanałach (retencja korytowa) winno być poprzedzone analizą bilansu wodnego zlewni;
- 8) zapewnienie swobodnej migracji rybom w ciekach poprzez budowę przepławek na istniejących i nowych budowlach piętrzących;
- 9) utrzymanie i wprowadzanie zakrzewień wokół zbiorników wodnych, w szczególności starorzeczy i oczek wodnych, jako bariery ograniczającej dostęp do linii brzegowej; utrzymanie lub tworzenie pasów zakrzewień i zadrzewień wzdłuż cieków jako naturalnej obudowy biologicznej ograniczającej spływ zanieczyszczeń z pól uprawnych;
- 10) ograniczenie działań powodujących obniżenie zwierciadła wód podziemnych, w szczególności budowy urządzeń drenarskich i rowów odwadniających na gruntach ornych, łąkach i pastwiskach w dolinach rzecznych oraz na krawędzi tarasów zalewowych i wysoczyzn;
- 11) opracowanie i wdrożenie programów reintrodukcji, restytucji, czynnej ochrony rzadkich i zagrożonych gatunków zwierząt i roślin bezpośrednio związanych z ekosystemami wodnymi;
- 12) zachowanie i ewentualne odtwarzanie korytarzy ekologicznych opartych o ekosystemy wodne celem zachowania dróg migracji gatunków związanych z wodą;
- 13) zwiększanie retencji wodnej, przy czym zbiorniki małej retencji winny dodatkowo wzbogacać różnorodność biologiczną terenu, uwzględniając starorzecza i lokalne obniżenia terenu; w miarę możliwości technicznych i finansowych zalecane jest odtworzenie funkcji obszarów źródłkowych o dużych zdolnościach retencyjnych; w miarę możliwości należy zachowywać lub odtwarzać siedliska hydrogeniczne mające dużą rolę w utrzymaniu lokalnej różnorodności biologicznej;

- 14) rozpoznanie oraz ewentualna przebudowa struktury ichtiofauny zgodnie z charakterem siedliska we wszystkich zbiornikach wodnych przewidzianych do wykorzystania w myśl właściwych przepisów o rybactwie śródlądowym; gospodarka rybacka na wodach powierzchniowych powinna wspomagać ochronę gatunków krytycznie zagrożonych i zagrożonych oraz promować gatunki o pochodzeniu lokalnym prowadząc do uzyskania struktury gatunkowej i wiekowej ryb właściwej dla danego typu wód.

Na Obszarze Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel wprowadza się następujące zakazy:

- 1) zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- 2) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- 4) wydobywania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwoślusiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
- 7) likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- 8) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne,- z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

W granicach opracowania nie występują tereny leśne lub wodne, które znajdowałyby się równocześnie w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel. Plan obejmuje jedynie nieleśne ekosystemy lądowe. Proponowane zagospodarowanie terenu związane jest z utrzymaniem istniejącej funkcji rolnej w tym związanej z hodowlą zwierząt. Grunty rolne będą użytkowane tak jak obecnie a wytworzone plody rolne będą przeznaczone na

bezpośrednie zużycie w gospodarstwie lub na sprzedaż. Taka forma gospodarowania jest zgodna z ustaleniami dotyczącymi czynnej ochrony nieleśnych ekosystemów lądowych Obszaru. Ustalenia *Planu* uwzględniają również zakazy obowiązujące na terenie Obszaru.

Cześć obszaru objętego *Planem* znajduje się również w granicach otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego, dla którego obowiązują ustalenia Uchwały Nr XIX/337/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Welskiego Parku Krajobrazowego (Dz. Urz. Województwa Warmińsko-Mazurskiego z 2020 r. poz. 4207).

Dla samej otuliny nie ma szczegółowych ustaleń. Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody otulina jest to strefa ochronna granicząca z formą ochrony przyrody i wyznaczona indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Ustala się następujące szczególne cele ochrony Welskiego Parku Krajobrazowego dotyczące ochrony:

- 1) wartości przyrodniczych:
  - a) zachowanie swobodnie meandrującej rzeki Wel i jej doliny oraz licznych starorzeczy i odnóg, torfowisk i obszarów wodno-błotnych,
  - b) zachowanie pozostałości naturalnych kompleksów leśnych, bogactwa szaty roślinnej obejmującej liczną grupę chronionych i rzadkich gatunków roślin i zbiorowisk roślinnych;
- 2) wartości historycznych i kulturowych:
  - a) zachowanie swoistego charakteru zabudowy wiejskiej,
  - b) zachowanie i popularyzacja miejscowej gwary,
  - c) zachowanie tradycyjnej funkcji wsi poprzez popularyzację dziedzictwa materialnego i gromadzenie zbiorów muzealnych;
- 3) walorów krajobrazowych:
  - a) zachowanie w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego,
  - b) zachowanie wysokich skarp polodowcowych rynien jeziornych i odcinków przełomowych rzeki Wel ze szczególnym uwzględnieniem jej odcinków o charakterze potoku górskiego.

W granicach Welskiego Parku Krajobrazowego obowiązują następujące zakazy:

- 1) realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
- 2) umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej;
- 3) likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa

ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;

- 4) pozyskiwania do celów gospodarczych skał, w tym torfu, oraz skamieniałości, w tym kopalnych szczątków roślin i zwierząt, a także minerałów i bursztynu;
- 5) wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwsztormowym, przeciwpowodziowym lub przeciwosuwiskowym lub budową, odbudową, utrzymaniem, remontem lub naprawą urządzeń wodnych;
- 6) dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybnej;
- 7) budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od:
  - a) linii brzegów rzek, jezior i innych naturalnych zbiorników wodnych,
  - b) zasięgu lustra wody w sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących przy normalnym poziomie piętrzenia określonym w pozwoleniu wodnoprawnym, o którym mowa w art. 389 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne- z wyjątkiem obiektów służących turystyce wodnej, gospodarce wodnej lub rybnej;
- 8) likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodnoblotnych;
- 9) wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych;
- 10) prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową;
- 11) utrzymywania otwartych rowów ściekowych i zbiorników ściekowych;
- 12) używania łodzi motorowych i innego sprzętu motorowego na otwartych zbiornikach wodnych.

W Parku zakazuje się niszczenia i uszkodzenia obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym wskazanych w planie ochrony dla Parku.

W Uchwale Nr XIX/337/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 września 2020 r. w sprawie Welskiego Parku Krajobrazowego dla powyższych zakazów ustalono szczególne przypadki odstępstw.

Analizowany projekt Planu uwzględnia cele ochrony Welskiego Parku Krajobrazowego w tym w szczególności zachowanie swobodnie meandrującej rzeki Wel i jej doliny, zachowanie kompleksów leśnych, zachowanie charakteru zabudowy wiejskiej, zachowanie w niewielkim stopniu przekształconego krajobrazu rolniczego.

Projekt uwzględnia zakazy obowiązujące w granicach Welskiego Parku Krajobrazowego w tym w szczególności zakaz likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, zakaz wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, zakaz dokonywania zmian stosunków wodnych, zakaz budowania nowych obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek.

9.2. Oddziaływanie na roślinny, zwierzęta i różnorodność biologiczną

Tereny zabudowy mieszkaniowej zwiększają tereny budowlane na zasadach kontynuacji funkcji. Wiąże się to z ograniczeniem powierzchni biologicznej czynnej, a co za tym idzie zmniejszeniem powierzchni naturalnych siedlisk oraz przestrzeni życiowej zwierząt. Wyznaczenie terenów usługowych spowoduje ograniczenie powierzchni biologicznej czynnej

oraz będzie się wiązało z wygradzaniem działek, co zmniejszy możliwość migracji fauny. Będzie to oddziaływanie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i negatywne. Pozytywne oddziaływanie długoterminowe pośrednie będzie się wiązało ze skupieniem obiektów uciążliwych na jednej przestrzeni, dzięki czemu negatywne oddziaływania będą występowały w jednym miejscu, nie pogarszając warunków środowiska przyrodniczego na innych terenach w tym na terenach najcenniejszych zbiorowisk roślinnych.

Oddziaływanie związane z terenami komunikacyjnymi oraz z terenami infrastruktury technicznej będzie miało bardzo niewielki wpływ na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną. W wyniku prac budowlanych zostanie zniszczona częściowo szata roślinna, która następnie może zostać odbudowana po zakończeniu procesu budowlanego. Na etapie realizacji oraz eksploatacji trasy komunikacyjne wpływać będą również na stan zieleni znajdującej się w otoczeniu dróg i innych elementów komunikacyjnych. Oddziaływanie to będzie miało niewielki zasięg i siłę. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Ubytki szaty roślinnej w wyniku realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz na terenach infrastruktury komunikacyjnej i technicznej będą oddziaływać bezpośrednio, negatywnie i trwale. Określona w *Planie* intensywność i zasięg nowych inwestycji budowlanych, zasady ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, zasady rozwoju infrastruktury technicznej i komunikacyjnej, zapewniają utrzymanie zrównoważonego rozwoju społeczno – gospodarczego.

Do korzystnych oddziaływań w zakresie oddziaływania na zwierzęta ustaleń projektu należy przede wszystkim wskazać ochronę terenów stanowiących ich siedliska – tereny rolnicze. Z ograniczeniami w zakresie rozwoju życia zwierząt należy liczyć się na nowych terenach inwestycyjnych, wyznaczonych w miejscach obecnie wykorzystywanych, jako grunty orne, aczkolwiek zlokalizowanych głównie na przedłużeniu istniejącej zabudowy.

Przeznaczenie na tereny rolnicze, stanowi kontynuację dotychczasowego użytkowania, dzięki czemu zachowana zostanie istniejąca szata roślinna oraz siedliska wykorzystywane przez drobną zwierzynę. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Utrzymanie terenów zieleni oraz terenów wód powierzchniowych w dotychczasowym użytkowaniu będzie miało bezpośredni, długoterminowy, stały i pozytywny wpływ na szatę roślinną, świat zwierzęcy i różnorodność biologiczną. Zachowana zostanie istniejąca siedliska wykorzystywane przez drobną zwierzynę. Największa różnorodność gatunków flory i fauny oraz niezbędna dla ich życia przestrzeń życiowa występuje na terenach lasów i łąk. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

9.3. Oddziaływanie na życie i zdrowie ludzi

Podstawowe funkcje wyznaczone w *Planie* dotyczą rozwoju przestrzennego gminy polegającego na zwiększeniu powierzchni obszarów mieszkaniowych i usługowych. Zmiany następują w wyniku realizacji złożonych przez osoby zainteresowane wniosków. Plan wyznacza przeznaczenie terenów oraz zasady ich zagospodarowania, wprowadza również strefy ograniczonego zagospodarowania, które chronią ludzi przed nadmiernym negatywnym oddziaływaniem. Ustalenia *Planu* realizują wnioski osób zainteresowanych (mieszkańców, inwestorów, samorządu) i w ten sposób zaspokajane są potrzeb ludzi. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

Na terenach zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i/lub usługowej oraz terenach zabudowy usługowej dopuszcza się lokalizację jedynie usług nieuciążliwych. Zgodnie z definicją zawartą w *Planie* przez usługi nieuciążliwe należy rozumieć rodzaj działalności, użytkowania i gospodarowania obiektami i terenami, który nie wykracza poza ramy uzyskanych pozwoleń

i nie powoduje przekroczenia standardów jakości środowiska, określonych w przepisach odrębnych, a którego ewentualna uciążliwość ogranicza się do granicy działki, na której prowadzona jest dana działalność. Uciążliwość jest to zjawisko lub stan, dokuczliwy dla otoczenia lub utrudniający życie, a polegający na emitowaniu zanieczyszczeń: powietrza, wód, gruntu, a także emisji: nieprzyjemnych zapachów, hałasu, wibracji lub/i szkodliwego promieniowania, przekraczających wyznaczone przepisami odrębnymi standardy jakości środowiska.

Projekt zakłada rozbudowę sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, dzięki czemu poprawi się jakość wód ujmowanych do celów spożywczych. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

W granicach obszaru objętego *Planem* zlokalizowana jest napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV oraz linie elektroenergetyczne średniego napięcia 15 kV. Dla linii elektroenergetycznej wysokiego napięcia 110 kV, wyznaczono pas techniczny o szerokości 30 m (po 15 m od osi linii w obie strony) a dla linii elektroenergetycznych średniego napięcia 15 kV, wyznaczono pas techniczny o szerokości 13 m (po 6,5 m od osi linii w obie strony). W pasach technicznych obowiązują zasady zagospodarowania, zgodnie z przepisami odrębnymi, które tracą ważność po likwidacji lub skablowaniu linii elektroenergetycznej.

Przez obszar objęty opracowaniem przechodzi gazociąg wysokiego ciśnienia G300, dla którego wyznaczono strefę kontrolowaną o szerokości 6 m (po 3 m od osi w obie strony) w granicach, której obowiązują zasady zagospodarowania, zgodnie z przepisami odrębnymi, które tracą ważność po likwidacji.

Wprowadzone strefy służą ochronie mieszkańców przed potencjalnym negatywnym oddziaływaniem elementów infrastruktury technicznej. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Dzięki modernizacji istniejących i budowie nowych dróg wzrośnie bezpieczeństwo i komfort podróżowania oraz zwiększy się dostępność komunikacyjna obszaru. Jednocześnie wraz ze wzrostem ruchu drogowego nastąpi wzrost natężenia hałasu i zanieczyszczenie powietrza, zwłaszcza w bezpośrednim sąsiedztwie dróg tranzytowych. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny i negatywny.

Przeznaczenie na tereny rolnicze poprzez zachowanie wartości przyrodniczych terenów otwartych wpływa pozytywnie na życie i zdrowie ludzi. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Zachowanie terenów zieleni i terenów wód powierzchniowych w dotychczasowym użytkowaniu wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców. Ponadto są to miejsca, które można wykorzystać do rekreacji i wypoczynku. Będzie to oddziaływanie pozytywne, bezpośrednie, długoterminowe i stałe.

W *Planie* ustalono dopuszczalne poziomy hałasu w środowisku:

- dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1MN, 2MN, 3MN, 4MN, 5MN, 6MN, 7MN ustalony został dopuszczalny poziom hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1MNU, 2MNU, 3MNU, 4MNU, 5MNU ustalony został dopuszczalny poziom hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- dla terenu oznaczonego na rysunku planu symbolem: 1Up ustalony został dopuszczalny poziom hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży,

- dla terenów oznaczonych na rysunku planu symbolami: 1RM, 2RM, 3RM, 4RM, 5RM, 6RM, 7RM, 8RM, 9RM, 10RM, 11RM, 12RM, 13RM, 14RM, 15RM, 16RM, 17RM, 18RM ustalony został dopuszczalny poziom hałasu w środowisku jak dla terenów zabudowy zagrodowej.

Należy podkreślić, iż przestrzeganie ustaleń zawartych w projektowanym dokumencie oraz przepisów prawa pozwoli na ograniczenie lub całkowite wyeliminowanie negatywnych oddziaływań.

9.4. Oddziaływanie na wody

Obszar objęty opracowaniem znajduje się w granicach JCWP Wel od dopł. spod Mroczna do ujścia (PLRW2000202869) oraz JCWP Wólka (PLRW20001728689). Stan jednolitych części wód powierzchniowych na obszarze opracowania został określony, jako zły. W związku z tym celem środowiskowym będzie poprawa tego stanu.

Cele środowiskowe dla wód powierzchniowych i podziemnych zostały ustalone na mocy Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW) i zapisane w „*Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły*”. Dla wód podziemnych są to:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w RDW);
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężeń każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Wraz z rozwojem terenów mieszkaniowych i usługowych nastąpi: zwiększenie powierzchni nieprzepuszczalnych, co będzie powodowało odwadnianie terenu i okresowe przesuszanie, zwiększenie zapotrzebowania na wodę, wzrost ryzyka przedostawania się substancji ropopochodnych oraz innych substancji chemicznych do wód, wzrost liczby zrzucanych ścieków. Będą to oddziaływania bezpośrednie, długoterminowe, stałe i chwilowe, negatywne, które można ograniczyć lub całkowicie wyeliminować poprzez rozwój infrastruktury wodno – ściekowej, co będzie oddziaływaniem pozytywnym.

Na terenach zabudowanych, komunikacyjnych i infrastruktury technicznej należy spodziewać się powstania ścieków w postaci wód opadowych i roztopowych, pochodzących z powierzchni utwardzonych. Ścieki takie należy odpowiedni sposób zagospodarować w granicy działki inwestora, odprowadzić za pomocą systemu kanalizacji deszczowej bądź innego urządzenia do odprowadzania wód opadowych i roztopowych. Zakres prowadzenia prac w zakresie rozbudowy sieci kanalizacyjnej będzie uzależniony od tempa i rozmiarów nowych procesów inwestycyjnych prowadzonych na terenie gminy oraz środków finansowych dostępnych na ten cel. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny i pozytywny.

Można spodziewać się, że przy dalszym systematycznym powiększaniu zasięgu systemu kanalizacji sanitarnej, przy prawidłowo prowadzonym procesie odprowadzania ścieków do zbiorników bezodpływowych i ich okresowym opróżnianiu oraz przy stosowaniu przez rolników zasad dobrej praktyki rolniczej w zakresie stosowania nawozów naturalnych, mineralnych oraz środków ochrony roślin, jakość zasobów wodnych w mieście nie powinna ulec pogorszeniu, lecz poprawie. Oddziaływanie związane z rozwojem infrastruktury wodno-kanalizacyjnej będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Projekt *Planu* wprowadza szereg ustaleń mających na celu ochronę wód powierzchniowych i podziemnych:

- a) w zakresie zaopatrzenia w wodę ustala się:
  - zaopatrzenie z sieci wodociągowej,
  - dopuszcza się realizację ujęć własnych, zgodnie z przepisami odrębnymi;
- b) w zakresie odprowadzenia ścieków sanitarnych ustala się:
  - ustala się odprowadzanie ścieków sanitarnych siecią kanalizacyjną do oczyszczalni ścieków,
  - dopuszcza się rozwiązania w postaci zbiorników bezodpływowych lub przydomowych oczyszczalni ścieków zgodnie z przepisami odrębnymi;
- c) w zakresie odprowadzenia wód opadowych ustala się:
  - wody opadowe z dachów zagospodarować w granicach własnej działki, bez szkody dla gruntów sąsiednich zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - wody opadowe z terenów utwardzonych o szczelnej nawierzchni, należy odprowadzić do sieci kanalizacji deszczowej lub do studni chłonnych po uprzednim ich oczyszczeniu zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - nakazuje się zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie własnym inwestora, poprzez odprowadzanie ich w stanie niezanieczyszczonym do gruntu lub inne wykorzystanie np. oczka wodne, zbiorniki retencyjne itp.,
  - nakazuje się neutralizowanie substancji ropopochodnych i chemicznych z powierzchni utwardzonych przed odprowadzeniem do gruntu,
  - dopuszcza się odprowadzanie wód opadowych i roztopowych do kanalizacji deszczowej.

Przeznaczenie na tereny zieleni, tereny rolnicze, tereny wód powierzchniowych stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania tego obszaru. Zachowany zostanie pełny udział terenów biologicznie czynnych i utrzymana zdolność infiltracji podłoża. Wody opadowe będą przenikać do gruntu zasilając warstwy wodonośne i chroniąc grunt przed nadmiernym przesuszaniem. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny. Negatywny wpływ długoterminowy, bezpośredni i chwilowy na terenach rolnych może wystąpić na skutek nieprawidłowego stosowania środków ochrony roślin i nawozów sztucznych, które przenikając do wód gruntowych i mogą je zanieczyszczać.

W granicach opracowania nie występuje niebezpieczeństwo powodzi.

9.5. Oddziaływanie na powietrze i klimat

Na terenach przeznaczonych pod zabudowę ustalone zostały zasady zaopatrzenia w energię elektryczną, gaz i ciepło. W *Planie*:

- a) w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną ustala się:
  - w granicach obszaru objętego planem miejscowym zlokalizowana jest napowietrzna linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV, dla której dopuszcza się możliwość przebudowy,

- w granicach obszaru objętego planem miejscowym zlokalizowana jest napowietrzna linia elektroenergetyczna średniego napięcia 15 kV, dla której dopuszcza się możliwość przebudowy,
  - w granicach planu zlokalizowane są złącza kablowe sieci elektroenergetycznej niskiego napięcia 0,4 kV, dla których ustala się możliwość przebudowy,
  - zaopatrzenie w energię elektryczną z istniejącej lub projektowanej sieci elektroenergetycznej będzie następowało zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - dopuszcza się zaopatrzenie w energię elektryczną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej mocy mikroinstalacji zgodnie z przepisami odrębnymi;
- b) w zakresie zaopatrzenie w gaz ustala się:
- zaopatrzenie odbiorców w gaz następować będzie z projektowanej sieci gazowej zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - dopuszcza się budowę i użytkowanie indywidualnego źródła zaopatrzenia w gaz do czasu budowy sieci gazowej,
  - na całym obszarze objętym planem dopuszcza się budowę, przebudowę i rozbudowę sieci gazowej zgodnie z przepisami odrębnymi,
  - w granicach obszaru objętego planem miejscowym zlokalizowany jest gazociąg wysokiego ciśnienia G300, dla którego dopuszcza się możliwość przebudowy,
  - dla sieci gazowych wyznaczono strefy kontrolowane, w których obowiązują zasady zagospodarowania zgodnie z przepisami odrębnymi,
- c) w zakresie zaopatrzenie w ciepło ustala się zaopatrzenie z indywidualnych lub zbiorowych źródeł ciepła z wyłączeniem systemów wysokoemisyjnych, dopuszcza się zaopatrzenie w energię cieplną pochodzącą z odnawialnych źródeł energii o mocy nieprzekraczającej mocy mikroinstalacji zgodnie z przepisami odrębnymi.

Bezpośredni oraz pośredni wzrost emisji gazów cieplarnianych oraz ich prekursorów będzie niewielki i w skali gminy nieodczuwalny. Ponadto powstawanie nowej zabudowy nie wystąpi jednocześnie, lecz proces budowlany będzie rozciągnięty na wiele lat a być może część działek nigdy nie zostanie zabudowana. Nowe tereny, dotychczas nieprzeznaczone pod jakąkolwiek zabudowę stanowią niewielki procent powierzchni gminy, więc nie wystąpi znacząca utrata siedlisk zapewniających sekwestrację CO₂.

Na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej i usługowej zaleca się stosowanie przyjaznych dla środowiska urządzeń grzewczych o niskiej emisji zanieczyszczeń. Działania te przyczynią się do łagodzenia zmian klimatu a ich siła będzie rosła wraz z rozwojem infrastruktury technicznej. Wprowadzane ustalenia nie przyczynią się do wzrostu zagrożenia wystąpienia ekstremalnych zjawisk pogodowych. Oddziaływanie będzie miało charakter bezpośredni, długoterminowy, stały pozytywny i negatywny.

Czasowy wzrost emisji związany będzie z realizacją inwestycji budowlanych, polegających na budowie obiektów usługowych, budynków mieszkalnych, elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Pracujące maszyny podczas prowadzenia prac budowlanych emitować będą zanieczyszczenia pyłowe i gazowe, które będą miały charakter punktowy i ograniczony czasowo. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Pyły powstające podczas prowadzenia prac budowlanych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu

poziomów emisji dla tych terenów (niewielkie odległości unoszenia powodować będzie czasowy wzrost zapylenia o charakterze lokalnym). Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza na tym terenie. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, chwilowe, krótkoterminowe, negatywne.

Budowa dróg utwardzonych może nieznacznie przyczynić się do zwiększenia natężenia ruchu samochodowego, a to z kolei spowoduje wzmożoną emisję zanieczyszczeń do atmosfery. Jednakże wzrost natężenia ruchu samochodowego nie będzie znaczący w skali gminy. W zakresie oddziaływania na klimat akustyczny największe zagrożenie stanowią trasy komunikacyjne, zwłaszcza główne drogi. Należy tak kształtować parametry zabudowy, m.in. odległość linii zabudowy od krawędzi jezdni, aby zminimalizować uciążliwości hałasowe. W miejscach gdzie nie jest to możliwe należy stosować ekrany akustyczne. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, chwilowy, negatywny.

Na terenach otwartych (tereny zieleni, tereny rolnicze, tereny wód powierzchniowych) zachowane zostaje dotychczasowe użytkowanie. Utrzymany zostanie znaczny udział terenów biologicznie czynnych z roślinnością łąkową i polną, co będzie sprzyjało redukcji zanieczyszczeń powietrza oraz zachowaniu korzystnego topoklimatu. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

9.6. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi, gleby i zasoby naturalne

Zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania poszczególnych terenów położonych w granicach gminy, będą miały wpływ na powierzchnię ziemi oraz warunki podłoża. Na terenach przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługową realizacja nowych budynków, elementów infrastruktury komunikacyjnej i technicznej spowoduje uszczelnienie fragmentów powierzchni biologicznie czynnych, usunięcie roślinności oraz wierzchniej warstwy gleby. Konieczne będą zmiany w ukształtowaniu terenu, obejmujące między innymi wykonanie wykopów, niwelacji i wyrównania powierzchni terenów. W miejscach, gdzie istniejące podłoże gruntowe nie będzie posiadać odpowiednich parametrów budowlanych dojdzie do miejscowej wymiany gruntu. W celu podniesienia parametrów technicznych podłoża mogą być stosowane nowe mieszanki i materiały, np. tłuczeń granitowy, stosowany dla umocnienia drogi. W podłożu gromadzone będą produkty uboczne, powstające podczas nowych procesów produkcyjnych lub technologicznych, o odmiennych cechach niż utwory naturalne. Zasięg zmian oraz wielkość oddziaływań warunkowane będą skalą projektowanych inwestycji, zwłaszcza powierzchnią zabudowy oraz głębokością prowadzonych prac ziemnych. Oddziaływania te są jednak nieuniknione na obszarach, na których przewiduje się rozwój gospodarczy i społeczny. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, negatywny.

Przeznaczenie na tereny zieleni, tereny rolnicze, tereny wód powierzchniowych stanowi kontynuację dotychczasowego sposobu wykorzystania tego terenu i nie będzie wiązało się z przekształceniem powierzchni ziemi. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

W granicach *Planu* nie przewiduje się eksploatacji zasobów naturalnych, w związku z tym ustalenia projektu nie wpłyną na ten geokomponent.

9.7. Oddziaływanie na krajobraz

Podstawowym celem *Planu* jest ustalenie przeznaczenia terenów, w tym dla inwestycji celu publicznego, oraz określenia sposobów ich zagospodarowania i zabudowy zgodnie z ustaleniami Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grodziczno. Funkcje związane z rozwojem zabudowy (mieszkaniowej, usługowej) wyznaczone zostały na zasadzie kontynuacji lub w powiązaniu z sąsiednimi terenami.

W kwestii ochrony wartości krajobrazowych *Plan* utrzymuje obowiązujące: zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony krajobrazu kulturowego, wymagania wynikające z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, zasady kształtowania zabudowy oraz wskaźniki zagospodarowania terenu, maksymalną i minimalną intensywność zabudowy, minimalny udział procentowy powierzchni biologicznie czynnej, maksymalną wysokość zabudowy, minimalną liczbę miejsc do parkowania i sposób ich realizacji oraz linie zabudowy i gabaryty obiektów. Oddziaływanie w tym zakresie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

Segregacja funkcji pozwoli uniknąć konfliktów w zakresie zabudowy poszczególnych obszarów. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długotrwałe, stałe i pozytywne. Rozwój zabudowy wiąże się częściowo z ograniczeniem powierzchni terenów otwartych, przede wszystkim wykorzystywanych rolniczo i w tym zakresie będzie to oddziaływanie negatywne. Może zostać ograniczone przez odpowiedni dobór wskaźnika powierzchni biologicznie czynnej. W przypadku części terenów zmiany polegają na dopuszczeniu innego niż dotychczas sposobu zabudowy.

Pozytywne oddziaływanie długoterminowe, bezpośrednie i stałe będzie związane z zachowaniem istniejących terenów otwartych (tereny zieleni, tereny rolnicze, tereny wód powierzchniowych). Tereny te, jako najbardziej atrakcyjne krajobrazowo mogą być wykorzystywane jako miejsca wypoczynku i rekreacji przez mieszkańców gminy.

9.8. Oddziaływanie na zabytki i dobra materialne

W *Planie* wprowadzono zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych, oraz dóbr kultury współczesnej:

- a) w obszarze objętym planem ochronie podlega zabytek nieruchomy wpisany do rejestru zabytków województwa warmińsko – mazurskiego: Kaplica Baptystów (A-4635) zlokalizowana na terenie oznaczonym symbolem 1Up,
- b) zagospodarowanie, prowadzenie badań, prac i robót oraz podejmowanie innych działań przy zabytku, o którym mowa w lit. a zgodnie z przepisami odrębnymi,

W granicach planu miejscowego nie wyznaczono krajobrazów kulturowych oraz nie występują stanowiska archeologiczne.

Oddziaływanie w tym zakresie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe i pozytywne.

Rozwój zabudowy przyczyni się do zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych mieszkańców gminy Grodziczno. Rozwój funkcji usługowych przyczyni się do wytworzenia dóbr i usług, które można sprzedać, a w konsekwencji do wzrostu dochodów mieszkańców i gminy. Oddziaływanie będzie bezpośrednie, długoterminowe, stałe, pozytywne.

Budowa nowych dróg oraz rozbudowa i modernizacja już istniejących przyczynią się do poprawy ich standardów a co za tym idzie będą miały korzystny wpływ na dobra materialne. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny. Realizacja terenów infrastruktury technicznej oraz budowa dróg przyczynią się do wzrostu wydatków budżetowych samorządu. Jednakże należą one do zadań własnych, które ustawowo gmina ma realizować. Oddziaływania będą miały charakter pośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

Wykorzystanie terenów zieleni, terenów rolniczych i terenów wód powierzchniowych przyczyni się do zwiększenia dochodów gospodarstw rolnych prowadzących na nich uprawę. Oddziaływania będą miały charakter bezpośredni, długoterminowy, stały, pozytywny.

9.9. Ocena oddziaływania skumulowanego

Funkcje wyznaczone w Planie są typowe dla terenów rolniczych. Nawiązują do istniejącego zagospodarowania terenów sąsiednich, będą, więc występować oddziaływania skumulowane jednak ich skala nie będzie znacząca.

10. ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU ZAPOBIEGANIE, OGRANICZANIE LUB KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO, MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zgodnie z art. 51 ust. 2, pkt 3, lit. a, ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognoza oddziaływania na środowisko powinna przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.

W granicach *Planu* znajduje się obszar Natura 2000 „Dolina Drwęcy” (PLH280001). Wyznaczone w Planie funkcje nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru, w tym w szczególności:

- 1) nie pogorszą stanu siedlisk przyrodniczych lub siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 2) nie wpłyną negatywnie na gatunki, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000,;
- 3) nie pogorszą integralność obszaru Natura 2000 lub jego powiązania z innymi obszarami.

W związku z powyższym nie zachodzi również konieczność wykonania kompensacji przyrodniczej niezbędnej do zapewnienia spójności i właściwego funkcjonowania sieci obszarów Natura 2000.

W granicach objętych opracowaniem nie ma obszarów wchodzących w skład sieci Natura 2000 w związku z tym proponowane zapisy oraz przeznaczenie terenów nie będą powodować oddziaływania, które mogłyby wpłynąć negatywnie na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność całej sieci.

W celu zapobiegania lub ograniczenia negatywnych oddziaływań na środowisko w Planie ustalono zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu oraz zasady kształtowania krajobrazu:

- a) w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Wel oraz otuliny Welskiego Parku Krajobrazowego obowiązują nakazy, zakazy, ograniczenia i odstępstwa wynikające z przepisów odrębnych,
- b) w granica Obszaru Natura 2000 Dolina Drwęcy obowiązują nakazy, zakazy, ograniczenia i odstępstwa wynikające z przepisów odrębnych,
- c) w granicach planu miejscowego obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska z wyjątkiem inwestycji celu publicznego,

- d) w granicach planu miejscowego obowiązuje zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu ochrony środowiska z wyjątkiem inwestycji celu publicznego oraz inwestycji, dla których przeprowadzona zgodnie z przepisami odrębnymi ocena oddziaływania na środowisko wykazała brak znacząco negatywnego wpływu na środowisko;

Przeprowadzona powyżej analiza oddziaływania na środowisko przedmiotowej zmiany *Planu* wykazała, że nie występują znacząco negatywne oddziaływania na komponenty przyrodnicze, środowiska i kulturowe.

Ponadto w trakcie prac budowlanych:

- należy przestrzegać wymogów ochrony środowiska przy projektowaniu, budowie i eksploatacji obiektów,
- zaleca się ograniczenie rozmiarów placów budowy,
- zaleca się zabezpieczenie gruntu i wód w rejonie inwestycji przed zanieczyszczeniami związanymi z pracą sprzętu mechanicznego,
- zaleca się prowadzenie prac budowlanych w porze dziennej (6:00 – 22:00) o ile proces technologiczny na to pozwala,
- prace budowlane należy prowadzić z zachowaniem szczególnej ostrożności i zastosowania odpowiednich środków minimalizujących wpływ na lokalną faunę - niezwłoczne zalewanie betonem lub zasypywanie wykopów, kontrola wykopów i wyjmowanie z nich uwięzionych zwierząt.

Analizowany projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zawiera rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, które mogą wystąpić w przypadku realizacji projektowanego dokumentu.

11. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że zakres prognozy oddziaływania na środowisko powinien przedstawiać rozwiązania alternatywne do rozwiązań przyjętych w projekcie *Planu* w szczególności w odniesieniu do obszarów Natura 2000, w tym przypadku obszaru Natura 2000 „Dolina Drwęcy” (PLH280001).

W przypadku przedmiotowego *Planu* lokalizacja projektowanych funkcji wynika bezpośrednio ze sposobu zagospodarowania tego terenu. Z tego względu przedstawienie innych rozwiązań jest utrudnione.

Podczas wykonywania niniejszej *Prognozy* trudności wynikające z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy nie wystąpiły, z uwagi na dostępność danych i materiałów dotyczących omawianego obszaru.

Reasumując rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i najbliższe obszary chronione, w tym obszary sieci Natura 2000.

12. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno jest elementem procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Rolą tego opracowania jest identyfikacja oddziaływań na środowisko przyrodnicze, zwłaszcza tych negatywnych, które mogą zachodzić w wyniku realizacji ustaleń projektu, a także uzasadnienie decyzji przestrzennych podjętych w omawianym dokumencie.

Podstawy prawne dla przeprowadzonego w prognozie określenia skutków środowiskowych oraz oceny rozwiązań funkcjonalno – przestrzennych i możliwości rozwiązań eliminujących negatywne oddziaływania na środowisko projektu *Planu* stanowią:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko,
- Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- a także Dyrektywy ustanowione na szczeblu międzynarodowym oraz wiele innych ustaw szczególnych i przepisów wykonawczych (wymienione w rozdziale 13).

Głównym celem prognozy jest stwierdzenie czy i jakie przeobrażenia w środowisku nastąpią wraz z zagospodarowaniem terenu zgodnie z ustaleniami określonymi w projekcie *Planu*. Ważne jest, aby pamiętać, iż plan miejscowy nie stanowi ostatecznego obrazu opisywanego obszaru a jedynie zestaw zasad w oparciu, o które możliwe jest dokonanie nowego zagospodarowania.

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się metodami: indukcyjno-opisową, analogii środowiskowych oraz analiz kartograficznych.

Wpływ zmiany przeznaczenia terenów na stan środowiska i zagrożenie dla terenów chronionych przeanalizowano zgodnie z wymaganiami ustawowymi w kategoriach oddziaływań chwilowych i stałych, bezpośrednich i wtórnych, krótko-, średnio- i długoterminowych oraz pozytywnych i negatywnych. Wynikiem przedstawionej analizy są rozwiązania mające na celu zminimalizowanie potencjalnie negatywnych oddziaływań ustaleń *Planu* na środowisko przyrodnicze.

Celem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego jest kształtowanie ładu przestrzennego oraz ponadlokalnych i lokalnych interesów publicznych w zakresie komunikacji, energetyki i ochrony środowiska. Ustalenia *Planu* regulują działania inwestycyjne na obszarze objętym zmianami. Uwzględniając uwarunkowania środowiskowe, istniejące zagospodarowanie oraz obowiązki wynikające z nadrzędnych aktów prawnych *Plan* określa zasady wzajemnych powiązań funkcjonalnych i przestrzennych.

W projekcie *Planu* wyodrębnione zostały następujące funkcje terenów:

- 1MN, 2MN, 3MN, 4MN, 5MN, 6MN, 7MN – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
- 1MNU, 2MNU, 3MNU, 4MNU, 5MNU – tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i/lub usługowej,
- 1Up – tereny usług publicznych,
- 1RM, 2RM, 3RM, 4RM, 5RM, 6RM, 7RM, 8RM, 9RM, 10RM, 11RM, 12RM, 13RM, 14RM, 15RM, 16RM, 17RM, 18RM – tereny zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych, hodowlanych i ogrodnich,
- 1R, 2R, 3R, 4R, 5R, 6R, 7R, 8R, 9R, 10R, 11R, 12R, 13R, 14R, 15R – tereny rolnicze,

- 1ZŁ, 2ZŁ, 3ZŁ, 4ZŁ, 5ZŁ, 6ZŁ, 7ZŁ, 8ZŁ, 9ZŁ – tereny łąk,
- 1ZL, 2ZL, 3ZL – tereny lasów,
- 1WS, 2WS, 3WS, 4WS, 5WS – tereny wód powierzchniowych,
- 1KDG – tereny drogi publicznej głównej wojewódzkiej Nr 538,
- 1KDL – tereny dróg publicznych lokalnych,
- 1KDD, 2KDD, 3KDD, 4KDD, 5KDD – tereny dróg publicznych dojazdowych,
- 1KDW – tereny dróg wewnętrznych,
- 1KXL, 2KXL, 3KXL, 4KXL, 5KXL – tereny ciągów pieszo – jezdnych;
- 1KK, 2KK – tereny kolejowe.

Przewidywane oddziaływania będące następstwem realizacji zapisów *Planu*:

a) pozytywne:

- rozwój infrastruktury wodno – kanalizacyjnej prowadzący do ograniczenie możliwości zanieczyszczenia wód i gleb,
- zachowanie siedlisk na terenach leśnych, łąkowych i rolnych,
- zachowanie walorów krajobrazu kulturowego regionu,
- poprawa jakości życia mieszkańców gminy,
- ustalenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy;

b) negatywne:

- powstanie nowych źródeł zanieczyszczenia powietrza na obszarach wyznaczonych do zabudowy,
- wzrost emisji niskiej i wysokiej ze źródeł dostarczania ciepła,
- wzrost emisji spalin wzdłuż ciągów komunikacyjnych,
- wzrost ilości wytwarzanych ścieków bytowych i deszczowych,
- wzrost ilości wytwarzanych odpadów,
- wzrost natężenia hałasu w wyniku wzrostu natężenia ruchu, przy jednoczesnym możliwym ograniczaniu wynikającym zastosowanych technologii na przebudowywanych drogach,
- wyłączenie części gleb z produkcji rolnej,
- likwidacja roślinności i siedlisk zwierząt na obszarach przeznaczonych do zabudowy.

Ustalenia projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno nie spowodują wystąpienia znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko.

W omawianym dokumencie uwzględniono szereg aktów prawnych ustanowionych na szczeblu międzynarodowym (konwencje), europejskim (dyrektywy) i krajowym (ustawy, rozporządzenia, polityki, strategie). Podstawowym celem ochrony środowiska, ustanowionym na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, jest ochrona zasobów środowiska. Gwarancją zachowania standardów jakości środowiska jest przeprowadzenie procedury oceny oddziaływania na środowisko.

Na tym etapie nie zidentyfikowano funkcji mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Należy zapobiegać i ograniczać negatywne oddziaływania na środowisko projektowanego dokumentu stosując wszelkie dostępne sposoby, m.in.: zastosowanie proekologicznych technologii, odpowiedni dobór lokalizacji i parametrów technicznych, dbałość o stan techniczny maszyn i urządzeń itp. Dokładne środki techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań na poszczególne komponenty środowiska należy przedstawić na etapie oceny oddziaływania na środowisko dla konkretnych przedsięwzięć.

Rozwiązania zaproponowane w projektowanym dokumencie są najbardziej racjonalne, przyniosą najwięcej korzyści i jednocześnie będą w jak najmniejszym stopniu oddziaływać negatywnie na środowisko i obszary objęte ochroną w tym obszary Natura 2000.

Wyznaczone funkcje i wybrane lokalizacje zapewniają możliwość ochrony trwałości podstawowych procesów przyrodniczych oraz warunków odnawialności zasobów środowiska.

13. WYKAZ WYKORZYSTANYCH MATERIAŁÓW

Publikacje:

1. Bank Danych Lokalnych, GUS.
2. Engel J. Natura 2000 w ocenach oddziaływania przedsięwzięć na środowisko – Warszawa 2009.
3. Kistowski M., Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych, Warszawa 2009.
4. Kondracki J, Geografia regionalna Polski, PWN, Warszawa, 2000.
5. Karta informacyjna JCWPd nr 39 (<https://www.pgi.gov.pl/dokumenty-pig-pib-all/psh/zadania-psh/jcwpd/jcwpd-20-39/4456-karta-informacyjna-jcwpd-nr-39.html>).
6. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe sporządzone na potrzeby miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Kuligi, gmina Grodziczno, M. Pyra, Grodziczno 2022.
7. Ocena aktualności Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz wydanych decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego na terenie Gminy Grodziczno, stanowiąca załącznik do Uchwały Nr XXVII/174/2016 Rady Gminy Grodziczno z dnia 28 grudnia 2016 r.
8. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Grodziczno 2007-2013, stanowiący załącznik nr 1 do Uchwały Nr VIII/81/2007 Rady Gminy Grodziczno z dnia 12 listopada 2007 r.
9. Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w obrębie geodezyjnym Boleszyn, gmina Grodziczno, M. Pyra, Grodziczno 2020,
10. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Grodziczno, uchwalone Uchwałą nr XIII/99/2011 Rady Gminy Grodziczno z dnia 10 listopada 2011 r.
11. Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Gminy Grodziczno na lata 2015-2025, stanowiąca załącznik nr 2 do Uchwały Nr XIX/127/2016 Rady Gminy Grodziczno z dnia 20 maja 2016 r.
12. Welski Park Krajobrazowy przewodnik przyrodniczy, Lidzbark 2005.
13. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjęty uchwałą Nr VII/164/15 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 27 maja 2015 roku.
14. Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim. Raport wojewódzki za rok 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie, 2021.
15. Stan środowiska w województwie warmińsko-mazurskim. Raport 2020, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie, 2020.
16. Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Województwa Warmińsko – Mazurskiego do roku 2020, stanowiąca załącznik do Uchwały nr XXXIV/474/05 Sejmiku Województwa Warmińsko – Mazurskiego z dnia 31 sierpnia 2005 r.
17. Polska 2025 – długookresowa strategia trwałego i zrównoważonego rozwoju, Narodowa Fundacja Ochrony Środowiska, Warszawa, 2000.
18. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030, Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2013.

Akty prawne:

1. Dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów dla środowiska (Dz. Urz. WE L 197 z dnia 21 lipca 2001 r.), tzw. Dyrektywa SEA.
2. Dyrektywa 2003/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2003 r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska (Dz. Urz. WE L 156 z dnia 25 czerwca 2003 r.).
3. Dyrektywa 2003/35/WE parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 r. przewidującej udział społeczeństwa w odniesieniu do sporządzania niektórych planów i programów w zakresie środowiska oraz zmieniającej w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do wymiaru sprawiedliwości dyrektywy Rady 85/337/EWG i 96/61/WE.
4. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. dotycząca zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli.
5. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystsze powietrze dla Europy.
6. Dyrektywa Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony naturalnych siedlisk oraz dzikich zwierząt i roślin.
7. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
8. Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. 2021, poz. 1275 z późn. zm.).
9. Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U. 2021, poz. 1326 z późn. zm.).
10. Ustawa Prawo ochrony środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity Dz. U. 2021, poz. 1973 z późn. zm.).
11. Ustawa z 27 kwietnia 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (tekst jednolity Dz. U. 2021 r. poz. 741 z późn. zm.).
12. Ustawa o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami z dnia 23 lipca 2003 r. (tekst jednolity Dz. U. 2021, poz. 710 z późn. zm.).
13. Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2021 poz. 1098 z późn. zm.).
14. Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tekst jednolity Dz. U. 2021, poz. 2373).
15. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (tekst jednolity Dz. U. 2021, poz. 1420).
16. Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. 2021 poz. 779 z późn. zm.).
17. Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2021 poz. 2230).
18. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz. U. 2011 nr 25 poz. 133 z późn. zm.).
19. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839 z późn. zm.).

20. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183 z późn. zm.).
21. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408).
22. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409).
23. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. w sprawie Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2016 poz. 1911).
24. Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2014 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2014, poz. 1713).
25. Europejska Konwencja Krajobrazowa-Florencja 2000.
26. Konwencji Berneńskiej o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk.
27. Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza, jako środowisko życiowe ptactwa wodnego – Ramsar 1971.
28. Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście, transgranicznym z 1991 r. (Konwencja z Espoo).
29. Konwencja o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt - Bonn 1979 r.
30. Konwencja o różnorodności biologicznej z 1992 r.
31. Krajowa strategia ochrony i umiarkowanego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z programem działań – 2003.

Strony internetowe:

1. www.geoportal.gov.pl
2. www.imgw.pl
3. www.mrr.gov.pl
4. www.natura2000.gdos.gov.pl
5. www.pgi.gov.pl
6. www.stat.gov.pl
7. <http://mjwp.gios.gov.pl/mapa>
8. <http://www.smorp.pl/imap>
9. <http://www.grodziczno.pl>
10. <http://grodziczno.e-mapa.net/>

OŚWIADCZENIE AUTORA

Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania prognozy oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Autor opracowania:

mgr Michał Pyra

9 lutego 2022 r.